

KÜRTSZÓ

„A HETEDIK ANGYAL IS KÜRTÖLT, ÉS NAGY SZÓZATOK
LŐNEK A MENNYBEN...”

AZ IGE MELLETT

- Gondolatok Ámós 5,18-hoz

IDŐSZERŰ GONDOLATOK

- Emlékeim a tizedfizetésről

IDŐK JELEI

HIT ÁLTALI MEGIGAZULÁS

- Az örökkévaló evangélium teljesebb megértése és hirdetése szükséges a végidőben

VALLÁSSZABADSÁG

- Szkizma és vérökumenizmus
- Beszámoló az Eleki Életmódközpont 2015-ben végzett munkájáról

Kedves Testvérek!

Pál apostol ezt írhatta az akkori thessalonikabeli gyülekezetnek: „*Hálát adunk Istennek szüntelen, hogy ti, befogadván Isten általunk hirdetett beszédét, nem úgy fogadtátok azt, mint emberek beszédét, hanem mint Isten beszédét – aminthogy valósággal az is –, amely munkálkodik is bennetek, akik hisztek.*” (1Thess 2,13)

Bárcsak ugyanez a jellemzés lenne érvényes ránk, gyülekezeteinkre, közösségünkre is! Isten beszédét nem elég ismerni, tisztelni – ezt a beszédet „befogadni” kell, azaz beépíteni elménkbe, jellemünkbe és cselekedeteinkbe. Ha hittel befogadjuk, akkor fog ez a beszéd „munkálkodni” bennünk, ami látható, tapasztalható lesz környezetünk számára is. Akkor majd ránk vonatkozóan is mondják emberek: *Látom, hogy „Isten embere vagy, és az Úr beszéde a te ajkadon igazság”* (1Kir 17,24).

Ez az eredményes misszió titka, alapja. A közelmúltban valaki így fogalmazott: „A Biblia különös csendje” jellemző ma a kereszténység körében. Mindannyian érzékeljük, hogy a Biblia értéséhez és érzékeléséhez mára „nemzedékekből vezett ki az érzék” – ahogyan ezt Reményik Sándor csaknem száz évvel ezelőtt (1936-ban) is érzékelte és megfogalmazta. Az Ige népévé, az Ige hallható megszólaltatóivá kell lennünk a kortárs társadalomban. A mai embereket, köztük a fiatal nemzedéket azonban csak akkor tudjuk megszólítani az Igével mint „Isten beszédével”, ha nyilvánvaló jelei lesznek annak, hogy ez a beszéd „munkálkodott” bennünk, mert hitelre méltó, életvidám, reményteljes, emberszerető, másokat áldozatkészen segítő keresztényekké tett bennünket.

Hit általi megigazulás

- Az örökkévaló evangélium teljesebb megértése és hirdetése szükséges a végidőben 2

Az idők jelei

- Figyelemre méltó események és hírek (2015 októberétől 2016 januárjáig) 6

A Bizonyságtételeket olvasva

- Hitünk próbája (Tapasztalatok és látomások) 12

Igaz gondolatok

- Vörösmarty Mihály gondolataiból 13

Vallásszabadság

- Szkizma és vérökumenizmus 14

Időszerű gondolatok

- Emlékeim a tizedfizetésről 18

Életképek

- Beszámoló az Eleki Életmódközpont 2015-ben végzett munkájáról 21

Az Ige mellett

- Jaj azoknak, akik... (Ámós 5,18) 26

Emlékezés

- Emlékezés Egervári Tivadarra 27

Tapasztalatok

- Ne félj, mert én veled vagyok! 28

Belső használatra szánt kiadvány. A fenntartásra adományokat köszönettel elfogadunk az alábbi számlaszámon: **VAJDASÁGÉRT ALAPÍTVÁNY 10402623-50526554-86651004**. Szerkesztők: Reisinger János, Vankó Zsuzsa, Buda Júlia. Elérhetőségeink: www.kurtszo.hu; e-mail: kurtszo@kurtszo.hu. További számok igényelhetők az alábbi telefonszámon: **06-30/619-5901**; illetve elektronikusan, a fenti e-mail címen. A kurtszo@kurtszo.hu címen várjuk a kérdéseket és a *Tapasztalatok* rovatba szánt leveleket is.

Hit általi megigazulás

AZ ÖRÖKKÉVALÓ EVANGÉLIUM TELJESEBB MEGÉRTÉSE ÉS HIRDETÉSE SZÜKSÉGES A VÉGIDŐBEN

▪ Az „örökkévaló evangélium” kifejezés jelentése

Közismert, hogy a görög eredetű evangélium szó jelentése *jó hír*. De mi a tartalma ennek a jó hírnek? Ezt leginkább úgy érthetjük meg, ha felidézünk, hogy mit mondott Isten angyala a betlehemi pásztoroknak Jézus születésekor: „*Íme, hirdetek néktek nagy örömet, amely az egész népnek öröme lesz, mert született néktek ma a Megtartó...!*” (Lk 2,10–11)

Az evangélium az isteni Szabadítóról szóló jó hír. A hozzá kapcsolódó „örökkévaló” jelző egyrészt arra utal, hogy Isten örök idők előtt megalkotta tervét az ember szabadítására, erre vonatkozó ígérete változhatatlan és teljesedése folyamatos a terv végső célba érkezéséig. Másrészt arra utal az „örökkévaló” megjelölés, hogy a történelem kezdetétől a végéig ez a legfontosabb, legszükségesebb jó hír minden ember számára az egész földön.

▪ Az örökkévaló evangélium jól hallható megszólaltatása szükséges az egész földön Jézus eljövetele előtt

Jelenések könyve 14,6–7 szól erről egyértelműen. „*Minden ágazatnak, nyelvnek és népnek*” hirdettek „*az örökkévaló evangélium*” mielőtt az Emberfia megjelenék „*az ég felhőiben aratásra és szüretre*” (vö. Jel 14,14–20). Párhuzamos kifejezés hangzott el Jézus Jeruzsálem pusztulásáról és a világ végéről szóló nagy profetikus beszédében: „*Isten országának*

ez az evangéliuma hirdettetik majd az egész világon, bizonyosságul minden népnek, és akkor jön el a vég.” (Mt 24,14) Az *Isten országa* (pontosabban fordítva *Isten királysága, Isten uralma*) kifejezés ugyancsak isteni beavatkozásra utal a földi történelemben, illetve az egyes emberek életébe szabadításuk érdekében. A vég előtt ennek a jó hírnek kell hirdettetnie – az egész földön, minden népnek.

Nagy kegyelem ez Isten részéről, hiszen az ember magától nem igényli Isten szabadítását. Ellenkezőleg! Már a vízözön előtti emberiség is így viszonyult Istenhez: „*Ezt mondták Istennek: távozzál el tőlünk!*” (Jób 22,17) A későbbiekben is ez volt az emberek többségének a magatartása: „*Nem akarjuk, hogy Ő uralkodjék rajtunk!*” (Lk 19,14) A végidő emberiségét is ez jellemzi: „*Inkább a gyönyörnek, mint Istennek szeretői.*” (2Tim 3,4) „*Ezt mondják: hol van az Ő eljövetelének ígérete? ...Mert készakarva nem tudják..., hogy a mostani egek és föld... tűznek tartanak fenn az ítéletnek és az istentelen emberek romlásának napjára.*” (2Pt 3,4–5.7) Isten mégis hirdetteti az örökkévaló jó hírt, felajánlja kegyelmes szabadítását az „*elfordult nemzetiségnek*” is (vö. Fil 2,15).

Az örökkévaló evangélium egész világot átfogó hatékony hirdetésének azonban előfeltétele, hogy legyen egy nép, amely tisztán és teljességében érti az örökkévaló evangéliumot, és éli is, azaz igénybe veszi az isteni Szabadító segítségét élete minden napján, minden lépéséhez, mert megtanultak „általá élni”, „vele járni”. Kérdés, hogy itt tartunk-e, és hogy itt kellene-e már tartanunk? Továbbá hogyan hozzuk be súlyos lemaradásunkat Isten terveihez, kegyelmes szándékához képest?

Kezdő prédikátorként egy alkalommal a Hegyi beszéd első része volt szombat délelőtti prédikációm témája. Egy testvérnő megjegyezte, amikor a végén elköszönt: „Szépen prédikáltál, csak nem az üzenetet hirdetted.” Úgy gondolkodott, mint sajnos többen mások is, hogy a Krisztus által hirdetett evangéliumot minden keresztény felekezet hirdeti, a mi feladatunk a hármass angyali üzenet hirdetése, mindazzal, ami hozzá tartozik. (Ezek: Isten törvényének újszövetségi érvényessége a szombattal és

a tiszta étkezéssel, valamint a végidőre vonatkozó próféciák.) Erről a pontról talán kissé elmozdultunk már, kezdjük érteni, hogy az örökkévaló evangélium teljesebb megértését és hirdetését bízta Isten a végidőben hívó népére.

Azt viszont kevésbé látjuk, hogy mennyire kiüresedett az evangélium tartalma, mennyire elsekélyesedett a 16. századi reformáció felismeréseihez képest is a mai kereszténység körében. Még inkább lemaradásunk van a gyakorlat területén, abban, hogy megtanultunk volna hitből élni, Krisztusban maradni, amiről az örökkévaló evangélium szól, mint az üdvösség útjáról.

▪ Az evangélium valódi tartalmának kiüresedése a 16. századi reformáció evangéliumértelmezéséhez képest

A 16. századi reformátorok a középkori egyház lelkiismeret elnyomó, követelő parancsaival és eltorzult istenképével szemben az evangélium csodálatos örömhírét állították középpontba. Luther Márton így írt erről:

Luther Márton
1483. november 10. – 1546. február 18.

„Az evangélium veleje és alapja az, hogy mielőtt példát vennél Krisztusról, felismered és elfogadod Őt mint Isten ajándékát és adományát, amely immár a tiéd... Lásd, ez a helyesen felismert evangélium, ez Isten túláradó jósága, amit egyetlen próféta, apostol vagy angyal sem ábrázol teljes egészében, s egy szív sem volt képes eléggé csodálni és megragadni... Ez a hit vált meg téged büntől, haláltól és pokoltól, ennek segítségével győzol le mindent. Ő, nem lehet erről eleget beszélni, kár, hogy az ilyen prédikációra nem hallgat a világ... Ha már elfogadtad Krisztust mint üdvösséged alapját és velejét, akkor következik a második pont, hogy példát végy róla, s úgy szenteld magad felebarátod szolgálatára, ahogyan – mint láttad – Ő néked szentelte magát. Lásd, ettől kap erőre a hit és a szeretet, ezzel teljeseedik be Isten parancsolata, ekkor tud az ember bármit megtenni és elviselni, boldogan és félelem nélkül.” (*Mi az evangélium?*, Magyarországi Luther Szövetség, Bp., 1995, 8–9. o.)

Mint ebből az idézetből látható, Luther szerint a Krisztus által nyert ingyen kegyelem következményként maga után vonja a parancsolatok iránti engedelmisséget. A későbbiekben azonban erről a következményről már alig esik szó. A reformátorok számára még „drága” kegyelemből „olcsó kegyelem” lett Dietrich Bonhoeffer megfogalmazása szerint. Drámai megfogalmazással szól erről:

„Az olcsó kegyelem a bűn igazolását és nem a bűnös megigazulását jelenti. Mivel egyedül a kegyelem tesz mindent, ezért minden maradhat a régiiben... Éljen tehát a keresztény is úgy, ahogyan a világ, minden dologban legyen egyenlő a világgal... Az olcsó kegyelem az, amelyet mi adunk magunknak. Az olcsó kegyelem bűnbánat nélküli bűnbocsánat meghirdetését, gyülekezeti fegyelem nélküli keresztséget, bűnök megvallása nélküli úrvacsorát... jelent. Az olcsó kegyelem a követés nélküli, kereszt nélküli kegyelem... Luther cselekedését nem lehet végzetesebben félreérteni, mint azzal a vélekedéssel, mely szerint Luther a tiszta kegyelem evangéliumának felfedezésével felmentést hirdetett volna a Jézus parancsa iránti engedelmség alól...

Ijesztő felismernünk, mennyire fontos, hogy egy evangéliumi igazságot milyen módon mondanak ki és használnak fel.” (Követés, Luther Kiadó, Bp., 2007, 24–31. o.)

Az evangélium egyoldalú hangsúlyozása és a törvénnyel való szembeállítására nyomán a törvény gyakorlatilag negatív fogalomként vált és teljességgel elválasztott az evangéliumtól. Törvény nélkül, az erkölcsi törvény mércéje nélkül viszont a bűn nem bűn, és az evangélium sem a bűntől való szabadulás örömhíre. Amint Ellen G. White írja: „*Korunk lelkészei hajlamosak arra, hogy az isteni jóakarattól elválasszák Isten igazságosságát, és ezt a jóakaratot inkább szentimentalizmussá süllyeszteszik, mintsem elvi rangra emeljék. Az új teológiai prizma szétválasztja azt, amit Isten egyesített... Ha az ember Isten törvényét és igazságosságát... alábecsüli, könnyen eljut oda, hogy alábecsüli a kegyelmet is, amely engesztelést szerez a bűnre.*” (A nagy küzdelem/Korszakok nyomában, Újkori ébredések c. fej.)

▪ **Hogyan, mikor nyitott Isten kaput ahhoz, hogy a végidő hívő népe az örökkévaló evangélium újbóli felfedezésére, valamint teljesebb megértésére jusson, ami lehetőséget nyit arra, hogy szent néppé váljon?**

Az észak-amerikai advent ébredési mozgalom (vagy Miller-mozgalom) nagy csalódása után – a csalódás okát kutatva – egy maroknyi hívő nép felfedezte az úgynevezett szentély tanát, meglátta azt, hogy az evangélium lényegét csodálatos előképekben szemlélteti az ószövetségi szentélyszolgálat. Ezek az Isten által rendelt szertartások több oldalról és nagyon pontosan tárták fel a bűnrendezés útját, vagyis azt, hogy miként szabadulhat meg az ember a bűn és a halál fogságából az eljövendő Megváltó helyettes áldozata és közbenjárása által, bűnbocsánat és bűneltörlés útján.

További világosságot adott Isten nekik, illetve hitbeli örökségük továbbvivőinek az 1888-as minneapolis-i konferencián. Ezzel kapcsolatban írta Ellen White, hogy olyan igazságok kerültek felszínre, amelyek „pünkösdi napja óta rejtve voltak” és Isten „még további igazságokat is kíván kinyilatkoztatni”. Ekkor azonban bekövetkezett az a tragédia, amiről szintén Ellen G. White így írt 1896-ban: „Az ellenállás felszításával sikerült Sátánnak nagymérték-

ben elzárni népünket a Szentlélek különleges erejétől, amelyben pedig az Úr részesíteni kívánta volna őket... Ellenálltak a világosságnak, amelynek az egész földet be kell ragyognia dicsőségével.” (Selected Messages/Válogatott üzenetek, I. köt., 234–235. o.)

▪ **Milyen feladat halasztódott azáltal, hogy 1888-ban a vezetők, a prédikátorok nagy része ellenállt az adott világosságnak? Mely igazságoknak kell világossá válni és gyakorlattá lenni a hívő adventvárók életében ahhoz, hogy hitelesen és hatalommal képviseljék az örökkévaló evangéliumot a végidő emberisége számára?**

Amint Fernando Canale közelmúltban ismertté vált cikkében – és rá hivatkozva David Shin egy szintén hozzáférhető, angol nyelvű prédikációjában – kifejti, a szentély tanításainak a megértése a kulcs a tiszta és teljes evangélium feltárulásához, megértéséhez (a Jó Híren elérhető mind a cikk, mind a prédikáció, illetve azok akik igénylik, e-mailen is megkaphatják azokat).

Közelebbről a következő alapvető igazságokat kell helyreállítani, amelyek gyakorlatilag szinte teljesen ismeretlenek a mai protestantizmus köreiből is, nem beszélve a római katolikusok és a vallástalan vagy a maguk módján Isten-kereső, Istenben hívő emberek tömegei előtt.

1) Minden bűn – Isten erkölcsi törvényének minden áthágása – megörökítetteti Istennél. A ma emberének is szükséges az a figyelmeztetés, amit Anselmus fogalmazott meg a 12. században: „Nem gondoltad meg, hogy milyen súlyos a bűn.” Az ítéltre való „adóssággyűjtés” gondolata (vö. Jer 2,22; Rm 2,5; Préd 12,15–16) szintén teljesen ismeretlen. Vannak protestáns keresztények, akik úgy gondolják, hogy a bűnbocsánatot nyert hívők fölött nem is lesz ítélet, noha 2Kor 5,10 és 1Pt 4,17–18 igen világosan szól erről.

2) Ismeretlen a bűnátjárás eljárásának a gondolata is az ártatlan helyettes áldozatra, noha ezt szemléltette minden bűnért való áldozat a szentélyben, és e nélkül nem érhető meg igazán Keresztelő János döntő kijelentése sem, amellyel Jézust bemutatta mint Messiást: „Íme, Istennek ama Báránya, aki hordozza a világ bűneit.” (Jn 1,29, pontosított fordítás szerint.)

3) Nem világos az sem, hogy az úgynevezett engesztelő áldozat az eredeti bibliai fogalom szerint

valójában „befedező áldozat”, amely befedez a törvény ítéletével szemben. 2Móz 34,6–7 szerint „*a bűnös bocsánatot nyer, de maga a bűn nem maradhat büntetlen*”, mert „*Sion jogosság által váltatik meg, és megtérői igazság által*” (Ésa 1,27). Isten igazsága nem rendülhet meg a legkisebb mértékben sem, miközben Ő a bűnösnek megbocsát. Az Írásban nincs szó Isten érzelmi engeszteléséről Krisztus áldozata által, ahogy a köztudatban ez sajnos nagyrészt él. A bűnössel szemben nem kell Istent engesztelni, mert szánja, szereti, a bűnnel szemben viszont nem lehet engesztelni. Ismeri a bűn halált hozó természetét, ezért Isten semmilyen mértékben nem alkuszik meg a bűnnel, engesztelhetetlenül „bűngyűlő”. Ellen G. White nagyon világosan írja: „*Az Atya nem a nagy engesztelő áldozat következtében szeret minket, hanem azért hozta ezt az áldozatot, mert szeret minket.*” (Krisztushoz vezető lépések, 13. o.)

4) Krisztus közbenjáró papi szolgálatát is a szentélyszolgálat által érthetjük meg igazán. A bűnös nem járulhat a szent Istenhez közvetlenül, mivel Isten „*bűnnel együtt nem lakik*” (Zsolt 5,5). Továbbá a közbenjárónak kell igazolnia egyrészt azt, hogy a bűn büntetlenül nem maradt, a helyettes áldozat megvalósult, másrészt képviselnie, tanúsítania kell a bűnös bűnbánatát, kegyelemért folyamodását is. Sajnos a mi köreinkben is helyreállításra szorul az az igazság, hogy csakis ezen a megszbott úton nyerhet az ember bűnbocsánatot. Nem lehet Krisztus közbenjárását kihagyva, csak mintegy magunkban, egy felszines, „*sajnálom, bánom*” imával elrendezni a bűnt. Az Írás világosan mondja: Krisztus „*mindenképpen üdvözítheti azokat, akik általa járulnak Istenhez...*” (Zsid 7,25). Ezért elengedhetetlen, hogy „*járuljunk hozzá igaz szívvel, hitnek teljességével, mint akiknek szívük tiszta a gonosz lelkiismerettől*” (Zsid 10,22).

(A 3. és 4. ponttal kapcsolatban megjegyzem, hogy amikor az evangélikus teológiára jártam, egy vendégprofesszor – egy erőteljes irányzat képviselőjeként – arról tartott ott előadást, hogy Krisztus megváltásának a bemutatására alkalmatlan az áldozat és a pap fogalma. Azt fejtegette, ezek idegen elemek, a pogányságból szivárogtak be Izráelbe és általuk a kereszténységbe. Ennyire elhomályosult az örökkévaló evangélium!)

5) Végképpen ismeretlen, hogy a bűnbocsánat és a bűneltörlés nem ugyanaz, hanem Krisztus szabadító művének két külön lépcsőfoka. Továbbá, hogy a bűneltörlés az utolsó ítéletben történik meg, amelynek Krisztus a Bírója (Jn 5,22–27). **Krisztus tehát áldozat, pap és főpap, vagyis bíró is érettünk, a mi megváltásunkért.** A bűnbocsánat és a bűneltörlés különbsége és összefüggése csakis a nagy engesztelési nap szertartása, jelképeinek a megértése által tárul fel (3Móz 16. fej.) Az évenkénti ünnepek, köztük a nagy engesztelési nap előképszerese és újszövetségi beteljesedése teljesen ismeretlen a protestáns hívők körében is. Olyan igazság ez, amely csak a 2300 éves prófécia lejárta után tárult fel, amint azt Isten előre kijelentette (Dn 12,4). **Az utolsó ítéletről szinte egyáltalán nem esik szó, és végképp nincs a köztudatban az, hogy valójában az evangéliumhoz tartozik, a bűntől való szabadítás záró műve.** Nem ismert széles keresztény tömegek számára, hogy senki sem nyerhet üdvösséget az utolsó ítélet során Krisztus főpapsága által nyert felmentő ítélet, bűneltörlés nélkül (vö. 2Tim 4,7–8; Zsid 9,28).

Hatalmas helyreállító munka áll tehát előttünk, mégpedig nem csupán elméletileg, hanem saját életünk gyakorlatában is! Csakis ezt követően válhatunk alkalmassá arra, hogy hirdessük az örökkévaló evangéliumot, nagy szóval, minden embernek, Isten utolsó kegyelmi hívásaként a drámai vég előtt!

Vankó Zsuzsa

FIGYELEMRE MÉLTÓ ESEMÉNYEK ÉS HÍREK (2015 októberétől 2016 januárjáig)

Jelentős előrelépés az ökumenikus egység felé a katolikusok és az evangélikusok (lutheránusok) között a reformáció 500. évfordulójára való előkészület jegyében

→ **Fabiny Tamás evangélikus püspök nyilatkozata:**
„A 2017-es évfordulóra való készülés kizárólag ökumenikus keretben képzelhető el. Nemzetközi és hazai környezetben is tudatosan kerüljük az ünneplés kifejezését, hiszen nem a szakadást akarjuk ünnepelni, hanem az egyház megújulásáról gondolkodunk, amely a katolikus egyház számára is releváns [lényeges, meghatározó]... A szemléletváltáshoz nyújt segítséget az Evangélikus–Római Katolikus Egységbizottság *A szembenállástól a közösségig* című párbeszéd-dokumentuma, mely a 2016-os ökumenikus imahétre jelenik meg magyar nyelven. A kötet bemutatója 2016. január 17-én, vasárnap fél 5-kor lesz a Deák téri evangélikus gimnáziumban Gáncs Péter elnök-püspök és dr. Erdő Péter bíboros, prímás jelenlétében.” (*Lelekipásztor*, 2016/1. sz., 15. o.)

→ **Gáncs Péter evangélikus püspök nyilatkozata:**
„Komoly előrelépés, hogy a felek készek kritikusan és önkritikusan áttekinteni a reformáció eseményeit és benne Luther Márton működését... A közös teológiai munka egyfajta kiegyensúlyozottságra törekszik, amikor nem a hibákat vagy a bűnöket firtatja, és nem azt méricskéli, hogy kinek volt vagy van nagyobb igazsága.” (*A szembenállástól a közösségig. Evangélikus–római katolikus közös megemlé-*

kezés a reformációról 2017-ben. A kötet előszavából. Luther Kiadó, Bp., 2016.)

→ **Hafenscher Károly, a Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata lelkészi elnökének nyilatkozata:**
„A reformáció közelgő 500., 2017-es jubileuma esélyt kínál arra, hogy a keresztény felekezetek kezét nyújtsanak egymásnak.” (*Evangélikus élet*, 2015. december 20–27., 5. o.)

A fenti idézetekből kitűnik, hogy valódi **szemléletváltásról** van szó, immár a protestánsok is szakadásnak tekintik a XVI. századi reformációt, amit nem kívánnak ünnepelni, ehelyett inkább egy összkeresztény egyház építésén, ennek a megújulásán kívánnak a következőkben munkálkodni.

→ **Ferenc pápa nyilatkozata:**

„A különbségek a felekezetek között csak nyelvi jellegűek, de a tartalom ugyanaz. A tanítást nehéz megérteni, s a tanítás azoknak a feladata, akik ebben kiismerik magukat. Az élet nagyobb, mint a teológia, nagyobb, mint a tanítás magyarázata és értelmezése.” (Elhangzott Ferenc pápa a római evangélikus egyházközösségben tett látogatása során, 2015. november 15-én. Idézi: *Evangélikus élet*, 2015. december 13., 4. o.)

D. Szebik Imre nyugalmazott evangélikus püspök megjegyzése ehhez: „Valóban igaz, amint Ferenc pápa is hangsúlyozta: »Az élet több s nagyobb, mint a tanítás magyarázata.«” (Uo. 4. o.)

A Római Katolikus Egyház egyszerre őrzi a maga önazonosságát és tanúsít messzemenő rugalmasságot a változó történelmi körülményekhez igazodás jegyében. Korábban mereven ragaszkodott a maga dogmatikai téziseihez, ma még ezt is alárendeli némileg a keresztény egység elérése céljának, felismerve a tanítás meglazulását a protestáns közösségekben. A tanítás háttérbe szorítását a római egyházfő a középkori elvvel támasztja alá: a tanítás megértése, ellenőrzése a hívekre nem tartozik, ebben az egyház teológusai „ismerik ki magukat”. A tanítás kérdése az egyház tanítóhivatalára tartozik, a hívek dolga az egyháznak való engedelmesség.

→ **Közös katolikus–evangélikus megemlékezés a reformáció 500. évfordulójáról 2017. október 31-én:**

„A közös megemlékezés október 31-én lesz Lund városában, ahol a Lutheránus Világszövetség 1947-ben megalakult. Az eseményen közös imádkozást is terveznek. A világszövetség részéről Munib A. Jounan püspök, elnök és Martin Junge tiszteletes, főtitkár vesz részt többek között a ceremónián. A Vatikán a világszövetséggel közös nyilatkozatban jelentette be az eseményt.

Federico Lombardi vatikáni szóvivő szerint a pápa ezzel a közös megemlékezéssel »nagyon fontos gesztust gyakorol a párbeszéd érdekében«. Junge tiszteletes azt hangsúlyozta, hogy »a katolikusok és lutheránusok megbékélésére törekedve az igazságért és a békéért is dolgoznak egy konfliktusok és erőszak sújtotta világban«.

Ferenc pápa január 25-én este a Falakon kívüli Szent Pál-bazilikában vezette az esti vesperást, amelynek keretében bocsánatot kért a más egyházakkal szemben elkövetett »nem evangéliumi magatartásért«. A katolikus egyházfő egyértelműen a más keresztény egyházakkal való múltbéli megosz-

tottságra utalt, valamint az egyházakból való kizárásokra, kölcsönös üldözésekre. A Szent Pál-bazilikában tartott esti ima (vesperás) Szent Pál megtéré-
sének ünnepére esett és lezárta a keresztény egység imahetét.

A keresztény egyházak közötti megosztottságért, a katolikus egyház bűneiért és a más keresztény egyházak tagjainak üldözéséért II. János Pál pápa 2000. március 12-én, az akkori szentévben kért bocsánatot. A lengyel pápa szintén úgy fogalmazott, hogy a katolikus egyház magatartása nem egyezett az evangéliummal.

Ferenc pápa 2013 októberében a Lutheránus Világszövetség tagjait a Vatikánban fogadva szintén kölcsönös megbocsátást és egységet sürgetett.

Fabiny Tamás evangélikus püspök a közös megemlékezéssel kapcsolatban az *Evangélikus.hu* oldalnak adott nyilatkozatában elmondta: »Az 1999-ben Augsburgban aláírt, a *Megigazulástanról* szóló közös nyilatkozat után nemrégiben megjelenhetett a *Szembenállástól a közösségig* című kötet, amelyet most egy liturgikus füzet is követett. Remélem, hogy ezek után a dokumentumok után ezen

Bocsánatkérő pápák: II. János Pál és Ferenc. A második kép Ferenc pápa 2015 nyarán, a torinói valdens közösségben tett bocsánatkérő látogatásán készült

a megemlékezésen egyfajta jelképes cselekedetre, kölcsönös bocsánatkérésre is sor kerülhet majd, amely előreviheti az ökumené ügyét. Hiszem, hogy még a mi életünkben eljön majd az az idő, amikor létrejöhet a római katolikusokkal a közös úrvacsoravétel is.«” (Forrás: *Vatikáni Rádió; MTI; Evangélikus.hu.; Magyar Kurír*)

➤ **Ferenc pápa bocsánatkérésének teljesebb szövege:**

„Mindenekelőtt bocsánatot kérünk megosztottságunk bűnéért, amely nyílt seb Krisztus testén. Róma püspökeként és a katolikus egyház pásztoraként irgalmasságért és megbocsátásért könyörgöm azért a nem az evangéliumi tanítást követő magatartásért, amelyet a katolikusok tanúsítottak más egyházak keresztényeivel szemben. Ezzel egy időben felszólítok minden katolikus fivért és nővért, hogy bocsássák meg, ha ma vagy a múltban sértést szenvedtek el más keresztényektől. Nem törölhetjük ki, ami történt, de nem akarjuk megengedni, hogy a múlt bűneinek terhe tovább torzítsa kapcsolatainkat.” (Hírforrás: *MTI-hír*)

➤ **Ellen White írta 1888-ban:**

„A protestánsok körében egyre nagyobb súlya lesz annak a véleménynek, hogy a lényeges kérdésekben nem is különbözünk annyira, mint gondoltuk, és egy kis engedmény a mi részünkről közelebb fog vinni minket Rómához... A katolicizmus mint szervezet azonban most sincs jobban ráhangolódva Krisztus evangéliumára, mint történelmének bármely korábbi időszakában. A protestáns egyházakat sűrű sötétség veszi körül. Ha nem így lenne, észrevennék az idők jeleit. A római egyház... heves és elszánt harcra készül, hogy visszanyerje világhatalmát... és hogy lerontsa mindazt, amit a protestantizmus felépített... Figyeld meg... hogy elhatalmasodik a ritualizmus, és milyen sokan átpártolnak a katolikusok soraiba! E dolgoknak nyugtalanítania kellene azokat, akik nagyra értékelik az evangélium tiszta elveit. A protestánsok helyeslik és támogatják a katolicizmust. Szokásaival megalkusznak és azonosulnak. Ezen maguk a katolikusok is csodálkoz-

nak, és nem értik. Sokan szándékosan nem látják meg a katolicizmus igazi arcát és a veszélyeket, amelyek teljhatalmától várhatóak.” (*A nagy küzdelem/ Korszakok nyomában*, 500–503. o.)

➤ **„A ritualizmus elhatalmasodása”:**

Példa erre az, ami az ez évi ökumenikus imahét megnyitóján, január 17-én a Deák téri evangélikus templomban történt.

„Az istentiszteletre bevonuló Erdő Péter bíboros egy égő gyertyát, Bogárdi Szabó István református püspök a Bibliát, Fabiny Tamás evangélikus püspök pedig egy tál sót helyezett el az oltár melletti kis asztalon. Az ökumenikus imahét liturgiáját összeállító lett keresztények javasolták, hogy ezekkel a jelképekkel »láthatóan is kifejezzék azokat a hatalmas cselekedeteket, amelyekre, mint megkeresztelt keresztények elhívtunk...«

[Az istentisztelet végeztével] a kijáratnál elhelyezett nagy gyertyáról mindenki meggyújthatta a saját kisebb gyertyáját, és vihetett egy darabot abból a kenyérből, amely ezúttal a keresztény egységet is szimbolizálta.” (*Új Ember*, 2016. január 24., 13. o.)

(Az *A szembenállástól a közösségig. Evangélikus–római katolikus közös megemlékezés a reformációról 2017-ben* című dokumentumról részletes elemzés készül, amit külön kiadványban szándékozunk közzétenni.)

Az ökológiai válság súlyosbodása

A 2015-os esztendő végén tartott „párizsi klímacsúcs” kapcsán (a konferencián a föld százkilencvenöt országának képviselői vettek részt) az alábbiakban olvasható nyilatkozatok jelentek meg a katolikus *Új Ember* című folyóirat 2015. december 27. – 2016. január 23. keltezésű számában: „A végül létrejött megállapodás alatta marad a várakozásoknak, mégis úgy tűnik, a világ végre tett egy lépést a helyes irányba: a nulláról az egyre... szinte mindenki elismerte: a klímaváltozás katasztrófákkal fenyegető következmények elé állítja az emberiséget... A dokumentum utalást tesz arra, hogy lehetőség szerint 1,5 C° alatt kell tartani az átlagos hőmérséklet-emelkedést, s ennek érdekében erőfeszítéseket kell tenni. A megfogalmazás túlságosan megengedő...” (Nemes Csaba: Egyet léptek a világ vezetői, *Új Ember*, 20. o.)

„Árvizek és aszály; meleg telek és hideg nyarak; pusztító trópusi ciklonok és özönvízszerű esőzések, éhínség és politikai feszültségek. Hosszasan folytathatnánk azoknak a jelenségeknek a sorát, amelyek arra utalnak: a Föld időjárása változik, a környezet szennyezése elképesztő méreteket öltött, s mindez globális társadalmi feszültségekhez vezetett. Az embernek az lett volna a feladata, hogy »őrizzé és művelje« az Istentől kapott kertet, ám napjainkra a természet pusztítása már létünket fenyegeti.” (Hetesi Zsolt fizikus *Megmaradunk-e a gögünkben?* című írásából, *uo.*, 20–21. o.)

A közel-keleti és az afrikai tragédia folytatódik, a menekültek száma inkább nőhet, helyzetük mind drámaibb

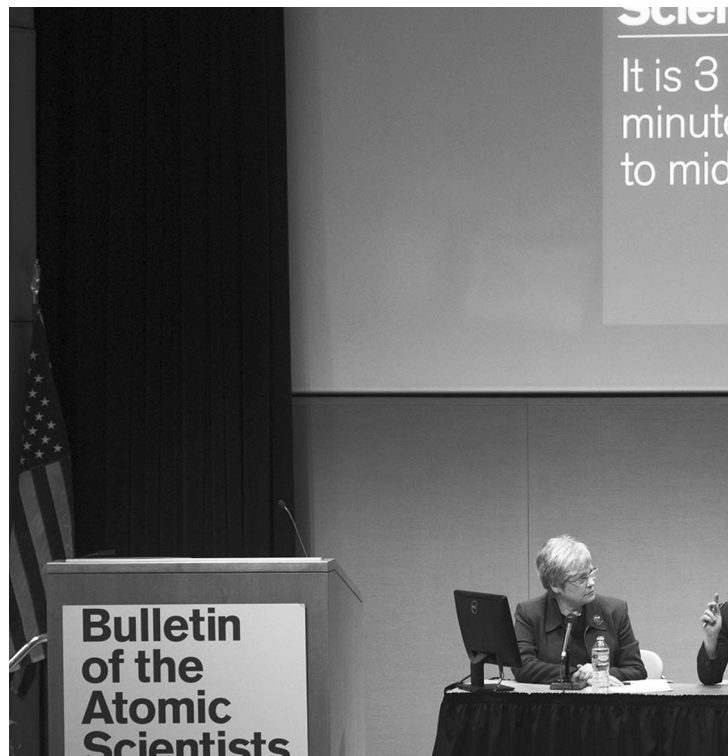
„Megdöböntően elterjed és maradt az erőszak Irakban – fogalmazott az ENSZ friss jelentése. A 2014 elejétől 2015 október végéig vizsgált időszakban 19 ezer embert öltek meg és 3,2 millióan kényszerültek otthonuk elhagyására... Az Iszlám Állam több ezer nőt és gyereket hajtott rabszolgasorba... Az ENSZ emberi jogi főbiztosa... szerint a jelentés egyértelműen megmutatja, mi készíti az irakiakat arra, hogy elhagyják horror sújtotta szülőföldjüket, és Európába vagy máshová meneküljenek.”

„Szudán és Dél-Szudán az egyik fő afrikai forrása az Európába tartó menekültáradatnak. Földrajzi helyzetéből adódóan a szomszédos országokból – például Eritreából – is érkeznek oda migránsok a továbbutazás szándékával. Ráadásul nemcsak az elnyomás, a háború és a 80 %-os szegénység, hanem a rabszolgaság is sokakat menekvésre készítet a 40, illetve 11 milliós két Szudánból. A rabszolgaság intézménye jelentős szerepet játszott a Szudáni történelemben... Ma is divat, hogy északon délről származó gyermekeket tartanak szolgaként... Az emberkereskedők sokszor kapcsolatban állnak a hatóságokkal... A kartúmi és Basír elnök részéről rendre elhangzanak az intézményt támogató kijelentések.” (HVG, 2016. január 23., 11. és 27. o.)

Bántó az a teljes érzéketlenség, amellyel a migránsokról szó esik kormányzati oldalról és sok honfitársunk részéről is. A helyzet kétségtelenül nehezen kezelhető, de még elvélve sem hangzik el egy olyan mondat sem, amely minimum a sajnálkozását fejezné ki a menekülők szörnyű, kilátástalan helyzete miatt. Az emberek hidegen veszik tudomásul százaknak a Földközi-tengerbe fulladását is, még csak siratni sem siratja őket szinte senki. Pedig nyilvánvaló, hogy csak a kétségbeesés vehet rá embereket arra, hogy veszedelmeket vállalva nekiinduljanak a bizonytalanak és ismeretlenek. Mi is lehetnénk ilyen helyzetben, és ki tudja nem leszünk-e valamikor a végidő nyomorúságai között. Ne hagyjuk, hogy az emberi együttérzés kivesszen szívünk-ből, és hatalmába kerítsen az a magatartás, hogy behunyjuk szemünket, elzárjuk szívünket a tragédiák elől, s kizárólag csak a magunk biztonsága érdekel minket. Milyen szenvedés lehet a szeretet Istenének a földi borzalmak szemlélése! Imádságainkkal és odaadó bizonyosságtevő szolgálatainkkal siettessük a végső szabadító isteni közbelépést!

Megszívlelendő sorok: „Akik az evangélium hirdetésének siettetését vagy akadályoztatását mérlegetlik, általában saját álláspontjukat a világhoz viszonyítva alakítják, nem pedig Isten és a világ viszonyában. Kevesen gondolnak arra a szenvedésre, amelyet a bűn okozott Teremtőnknek. Az egész menny

együtt szenvedett Krisztussal haláltusájában. Ez a szenvedés azonban nem Krisztus emberré lételekor kezdődött el, és nem is fejeződött be akkor. A kereszt kinyilvánítja tompult érzékeink számára azt a fájdalmat, amit a bűn kezdettől fogva okozott Istennek. Az igazságtól való minden eltérés, minden kegyetlen cselekedet, az emberiség minden kudarca a mennyei eszmény felé törekvésében, bánatot okoz neki... Amint »a teremtett világ... fohászodik és nyög«, úgy fáj az Örökkévaló Atya együttérző szíve (Rm 8,26.22). Világunk egy nagy kórház, telve a nyomor tragédiáival, amelyeknél még gondolatban sem szívesen időzünk. Ha felismernénk úgy, amint van, elviselhetetlen lenne számunkra. Isten azonban mindezt átérzi, ezért a bűn és következményeinek eltörlése érdekében szeretett Fiát adta, és a Vele való együttműködés által hatalmat adott nekünk arra, hogy a nyomorúság jeleneteit a befejezéshez vigyük. »És az Isten országának ez az evangéliuma hirdette-tik majd az egész világon, bizonyosságul minden népnek; és akkor jó el a vég.« (Mt 24,14)” (Nevelés/Előtted az élet, 261–262. o.)

„A végítélet órája három perccel éjfél előtt áll”

Atomtudósokból és Nobel-díjasokból álló testület állít időnként a jelképes „végítélet óráján” (doomsday clock) azért, hogy a világot figyelmeztessék veszélyeztetett helyzetére. Az óra azt jelzi, hogy szerintük milyen közel van az emberiség a végső pusztuláshoz.

Az 50-es években, amikor atomháború veszélye fenyegetett, éjfél előtt 2 percre állították. A hidegháború végén 23.43-ra vitték vissza az óra mutatóját. 2015-ben viszont előreállították 3 perccel éjfél előttre, egyrészt az ökológiai válság súlyosbodása, másrészt az orosz–amerikai fokozódó feszültség, a közel-keleti háborús helyzet, továbbá az amerikai és orosz nukleáris fegyvermodernizációs program, illetve a fejlődő kínai, pakisztáni, indiai és észak-koreai atomprogramok miatt. (Forrás: *Index*, 2016. 01. 27.)

Mennyire sürgős szerintünk a ránk bízott evangelizációs küldetés valódi teljesítése?

A múlt: a magyarországi Eucharisztikus Világkongresszus főoltára a Hősök terén (1938)

Magyarországon rendezik meg legközelebb a katolikusok legnagyobb világeseményét

Lapzárta előtt érkezett egy utolsó, jelentőségteljes hír: „2020-ban Magyarországon tartják a katolikusok legnagyobb világeseményét. A Nemzetközi Eucharisztikus Világkongresszus rendezéséről szóló bejelentés a Fülöp-szigeteken hangzott el a pápa videóüzenetében. Világkongresszus utoljára a II. világháború előtt, 1938-ban volt Magyarországon. Az 51. Nemzetközi Eucharisztikus Világkongresszus a héten zajlott le a Fülöp-szigetekhez tartozó Cebu szigetén. Az eseményen 200 bíboros és püspök, valamint a világ 73 országából mintegy 12 ezer küldött vett részt. 2020-ban várhatóan több tízezer hívő zarándokol majd Magyarországra, hogy ott lehessen az eseménysorozaton. Az előző Európában tartott kongresszusra, amelyet Dublinban tartottak, 50 ezer küldött regisztrált. Eucharisztikus Kongresszusokat a XIX. század második fele óta tartanak, ez az egyik legnagyobb és legjelentősebb nemzetközi egyházi esemény a katolikusoknál.” (Forrás: *Index*, 2016. 02. 01.)

A negyedik pont végén feltett kérdésnek még inkább nyomatékot ad ez az újabb hír.

Összeállította: Vankó Zsuzsa

A Bizonyágtételeket olvasva

HITÜNK PRÓBÁJA (Tapasztalatok és látomások)

A szomorúság és próbák napjaiban igen szükséges, hogy egymást erősítsük és bátorítsuk. Sátán kísértései ma sokkal nagyobbak, mint valaha, mivel tudja, hogy ideje kevés s nem sokára minden egyes lélek ügyében végleg döntenek: vagy az életre, vagy a halálra. Ma nem szabad kísértések, csalódások és megpróbáltatások súlya alatt összeroskadnunk, hanem minden szenvedésben ki kell tartanunk, és bízunk kell Jákob hatalmas Istenében. A Jóisten megmutatta nekem, hogy kegyelme elegendő minden kísértésünkben; és bár ezek a kísértések sokkal nagyobbak lesznek, mint valaha, mégis legyőzhetjük őket, ha kitartóan bízunk Benne.

Ha az akadályokkal megbirkózunk, ha Sátán kísértéseit legyőzzük, akkor kiálljuk hitünknek az aranynál is értékesebb próbáját, megerősödünk és felkészülünk a további küzdelmek megvívására. Ám ha leroskadunk, ha engedünk Sátán kísértéseinek, akkor mindinkább elgyengülünk, megpróbáltatásainkért jutalmat nem nyerünk, és nem leszünk felvértezve a további küzdelmekre. Ily módon lassanként annyira elgyengülünk, hogy végén Sátán akaratának foglyai leszünk. Fel kell öltöznünk Istenünk minden fegyverét, és minden pillanatban felkészülten kell állnunk a harcra a sötétség hatalmasságai-val. Ha kísértések és megpróbáltatások jönnek ránk, járuljunk Istenhez, és küzdjünk Ővele imában. Isten nem enged minket üresen távozni, hanem kegyelmet és erőt ad, hogy győzhessünk, és az ellenség hatalmát megtörjük. Óh, bárcsak mindenki a helyes világításban láthatná ezeket a dolgokat, s mint Jézus jó katonája, mindvégig kitartana! Akkor Izrael állandóan előrehaladna Isten erejében, nagy hatalmától támogatva.

Isten megmutatta nekem, hogy keserű poharat adott népének, mellyel megtisztítja. Keserű ital, de zúgolódás, panasz és elégedetlenség által még

keserűbbé válhat. De azoknak, akik így fogadják, újabb pohárra van szükségük, mert az elsőnek nem volt meg a kívánt hatása szívükre. S ha a második sem használ, akkor még egyet és ismét egyet kell kapniuk, míg rendeltetését betölti, mert különben szennyesen szívükben tisztátalanok maradnak. Láttam, hogy a keserű italt türelem, kitartás és ima által megédesíthetjük, s akik így fogadják, azoknak szívére a kívánt hatása lesz, és Isten nevét is megdicsőíthetjük. Kereszténynek, Isten gyermekének lenni, Isten tetszésére élni: nem csekélység. Isten mutatott nekem lelkeket, akik a korszerű igazságot vallják, de életük nincs összhangban hitvallomásukkal. A kegyes életről való fogalmaik igen gyengék, s így rendkívül távol vannak a Bibliai életszentségtől. Egyesek haszontalan és illetlen társalgásokban vesznek részt, mások fennhéjázók s nagyravagyók. Ha élvezeteket hajhászunk, ha a világ szerint élünk, akkor nem várhatjuk el, hogy valaha együtt uralkodhatunk Krisztussal a dicsőségben.

Ha majdan részesülni akarunk Krisztus dicsőségében, akkor most ki kell venni részünket Krisztus szenvedéséből is. Ha Isten dicsősége és tetszése helyett a saját érdekeinket, javunkat nézzük, ahelyett, hogy Isten dicső, de szenvedő művét segítenénk elő, akkor meggyalázzuk Istent és szent munkáját, amelyről pedig azt állítjuk, hogy szeretjük. Már csak rövid időnk van arra, hogy az Úrért munkálkodjunk. Semmi áldozat se legyen drága előttünk Jézus szétszórt és széttépett nyája érdekében. Azok, akik most áldozatokkal erősítik szövetségüket Istennel, csakhamar hazajönnek Atyjuk hajlékába, hogy átvegyék gazdag jutalmukat és örökké bírják az új királyságot.

Óh, éljünk teljesen Istenért, jámbor, becsületes életünkkel, kegyes társalgással tegyünk bizonyágot arról, hogy Jézussal voltunk, s hogy az Ő szelíd és alázatos tanítványai vagyunk. Addig kell dolgoznunk, amíg nappal van, mert ha eljön a nyomorúság és félelem sötét éjszakája, többé nem dolgozhatunk Istenünkért. Jézus az Ő szent templomában van, s elfogadja áldozatainkat, bűnvallomásainkat és imáinkat. Kész megbocsátani Izrael minden vétkét,

hogy kitörölhesse azokat, mielőtt elhagyja a szentélyt. Midőn Jézus elhagyja a szentélyt, akkor azok, akik szentek és igazak, továbbra is szentek és igazak maradnak, mert bűneik eltöröltettek, s ők maguk elpecsételtettek az élő Isten pecsétjével. Ellenben azok, akik igazságtalanok és tisztátalanok voltak, ezután is azok maradnak; mert többé nem lesz

a szentélyben a jóságos Főpap, aki bűnvallomásait, imáikat és áldozataikat a mennyei Atya királyi széke elé vigye. Ezért, amit a bűnösök megmentéséért megtehetünk, hogy megszabadítsuk őket az eljövendő haragtól, meg kell tennünk, még mielőtt Jézus elhagyná a mennyei szentek szentjét.

Igaz gondolatok

Nem dúlatott-e szét a tiszta szellem
Tárháza? Nem állítottak-e
A szent alapra istenkép helyett
Üres hiúság bálványszobrait?
Mert a világ rossz, és a példa vonz.

Imádj Istent, de embert ne, soha!

A természet örök könyvét forgatni ne szűnjél;
Benne Istennek képe leírva vagyon.

Mi tilt jobbakká válnotok?

Mi szól belőled, ördög vagy bolondság?

A szerencsés hazudóra
A világ hallgat bolondul.

Igen, csak Isten, aki megvigasztal:
Az emberektől nem várhatni jót.

Bátor okosságban s bátorságban okos légy.

A vallás, habár Istentől eredett is, olyan,
milyenné azt az emberek csinálják.

Testvériséget csak testvérek követelhetnek.

Válasz te is, gyűlöld a rosszakat.
A rosszakat! Ki mondja meg, kik ők? ...
De ehhez Isten bölcsessége kell.
Gyakran kiirtunk jókat, rossz gyanánt.
S pártoljuk azt, ki ártalmunkra van.

Nincs hát szemérem s ész már a világon?
A farkas ordít, és a nép örömmel
Újong elébe.

**VÖRÖSMARTY MIHÁLY
GONDOLATAIBÓL**

SZKIZMA ÉS VÉRÖKUMENIZMUS

Felröppent a hír: történelmi találkozóra kerül sor a római pápa és a legnépesebb keleti egyház feje között. Az ökumenizmus kiterjesztésének újabb és talán legjelentősebb állomásáról van szó, amely pontot tehet a nyugati és keleti egyházak ökumenikus egyesítésére. A kérdés csak az: honnan indult mindez, és hová tart?

I. (Szent) Viktor római püspök (189–199) az ún. húsvétvitában először viselkedett „pápaként”. Kiátkozta a keleti egyházakat, mivel ő a többi patriarchátussal ellentétben a niszán (április) hónap 14-hez, vagyis a zsidó húsvétot követő vasárnaphoz ragaszkodott. Róma primátusának hangsúlyozására az egyház hivatalos nyelvét a görög helyett a latint tette meg.

I. (Nagy Szent) Leó pápa (440–461) önmagát már Szent Péter helytartójának nevezte. Felismerte, hogy világi támogatás nélkül esetleg fellázadhatnak hatalma ellen, így III. Valentinianus nyugatrómai császárhoz fordult segítségért, aki 445. június 6-án kiadta híres rendeletét, mely szerint „a szenteséges római egyház az egész világ egyháza fe-

lett főseget tart”, egyúttal kimondta, amit a pápa meghatározott vagy a jövőben fog meghatározni, az törvényerővel bír. Cserébe a pápa tévedhetlenséget tulajdonított a császárnak: „A Szentlélek inspirációja jóvoltából a császárnak nincs szüksége emberi utasításokra és nem követhet el tanbeli tévedést,

mert a Szentlélek irányítja.” Leó az egyházban is „pápaként” viselkedett: a khalkédoni (IV. egyetemes) zsinatra (451) maga helyett tanítói levelet küldött (*Tomus Leonis*), amiben megtiltotta, hogy megállapításai fölött vitatkozzak, csak annak egyhangú elfogadását engedte. Az utólag hamisított zsinati jegyzőkönyv szerint az összegyűlt püspökök így kiáltottak: „Íme az atyák hite, íme az apostolok hite! Kiközösítés azokra, akik másként hisznek! Péter szólott Leó által!”

III. (Szent) Félix¹ pápa (483–492) 484-ben a római zsinaton kiközösítette a *Hénótikon*-t² aláíró Akakiosz konstantinápolyi pátriárkát. Hivatalosan ez volt az első kelet–nyugati egyházszakadás, amely 519-ig tartott.

Vigilius pápa (537–555) Róma püspöki székére való joga csak megválasztása után egy évvel, 538-ban lépett érvénybe, amikor Justinianus császár hadvezére, Belizár ideiglenesen visszafoglalta Rómát a longobárdoktól. Ettől fogva érvényesülhetett a gyakorlatban Justinianus keletrómai császár 533-ban hozott rendelete, amely kimondta a következőket: „... A legfőbb célunk, hogy az Apostoli Szék és Isten szent egyházainak egységén örködjünk... Ezért igyekszünk a kelet egész területén élő minden papot egyesíteni és Őszentséged püspökségének alárendelni... Aki minden egyházak feje.” Ez a rendelkezés végleges formájában belefoglaltatott az 534. november 16-án kiadott *Codex Justinianus*-ba, Justinianus császár törvénykönyvébe, ezzel a szöveggel: „[Róma püspöke] az összes szent egyházak

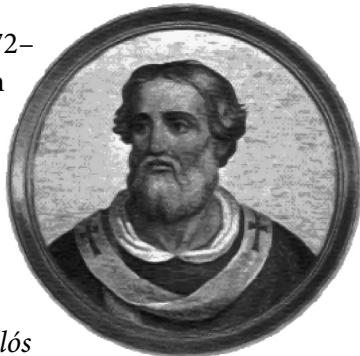
1 Ő ezt a nevet vette fel, de az ellenpápaként vitatott II. Félix (355–366) miatt nevét később II. Félixre cserélték.

2 Zénón bizánci császár monofizita műve.

(gyülekezetek) feje és Isten összes szent papjainak a feje.” (I. könyv I. cikkely). A pápai tekintélyt Nagy Leó alapozta meg eszmeileg, és Justinianus rendelete alapozta meg törvényileg.

(Szent) *Zakariás* (741–752) volt az utolsó pápa, aki közölte megválasztását Bizánccal. Mivel 751-ben a frank udvarnagy, III. Kis Pippin elűzte trónjáról az utolsó Meroving uralkodót, III. Childerichet, ezért 752-ben a pápa engedélyével Szent Bonifác megkoronázta a királlyá választott Pippint. Ezzel a kialakuló pápai hatalom legnagyobb szövetségesét teremtette meg.

I. *Hadrianus* (772–795) pápa már szuverén államfőnek tekintette magát. Bizánc névleges fennhatóságát is megszüntette azzal, hogy saját nevével és képével veretett pénzt.

I. (Nagy Szent) *Miklós* pápa (858–867) ennél is tovább ment. Kiközösítette Photius konstantinápolyi pátriárkát. Ennek előzményeként a III. Mihály bizánci császárnak írt levelében kijelentette, a pápaság intézményét Jézus alapította, ezért a pápa Krisztus helytartója a Földön, és hatalma Isten hatalma. Ezért felette senki sem ítélkezhet, döntései véglegesek és megfellebbezhetetlenek: „*Féljen azért mindenki haragunktól és bosszúunktól, mert Jézus Krisztus az, aki minket minden ember bírájává tett; még maguk a királyok is alá vannak vetve hatalmunknak.*” Abszolút uralkodóként viselkedett – először hordott együtt tiarát és császári jelvényeket. A megkeresztelkedett Borisz bolgár herceg levelére, amiben a helyes keresztény uralkodáshoz és élethez kért tanácsot, ezt írta: „*Elismerésem fejezem ki azért, hogy fenntartottad tekintélyed azáltal, hogy megöletted a nyájtól eltévedt juhokat. Egy királynak nem kell félnie attól, hogy elrendelje emberek megöletését, ugyanis ez teszi alattvalóit saját maga iránt és Krisztus hite iránt engedelmissé, és Isten meg fogja jutalmazni ebben az életben is és majd az örökkévalóságban is ezekért a gyilkosságokért. Vallásunk nevében elrendeljük, hogy támadd meg [a szomszéd király] országát, égesd fel városait, és mészárolj le alattvalóit.*”³

3 *Responsa Nicolai Papae I. ad consulta Bulgarorum.*

Photius konstantinápolyi pátriárka kiközösítése keleten óriási felháborodást keltett, s erre válaszul a 867-es helyi zsinat Miklós pápát közösi tette ki. Ez már nyílt szakadást jelentett. A szakadás megszüntetésére I. Baszileiosz császár összehívta a IV. konstantinápolyi zsinatot (869–870). Itt a pápára vonatkozó kiközösítést visszavonták, Photioszt kiközösítették, száműzték, és bár 877-ben visszahelyezték, ám a két egyház kapcsolata Róma primátusra való törekvése miatt már nem tudott tartósan megszilárdulni.

XIX. *János* pápa (1024–1032), aki szintén a Tuscolo család sarja volt,⁴ hatalmas pénzösszeg fejében elismerte Eusztakhiosz konstantinápolyi pátriárka jogát az egyetemes és ökomenikus címre, amivel Róma primátusra való jogát veszélyeztette. Az egyezséget a Lateránban titokban akarták tartani, de az ügy mégis kiszivárgott, amelynek hatására a rómaiak fellázadtak a pápa ellen. Mivel kénytelen volt visszavonni ígérését, emiatt újra *skizma* (szakadás) történt a két egyház között.

A SZAKADÁS SZAKADÁSA

IX. (Szent) *Leó* pápa (1049–1054) halálakor véglegesen szétszakadt a nyugati és a keleti egyház (*skizma*) a pápa primátusának az egész egyházra történő kiterjesztése miatt. A Dél-Itáliát hatalmukba kerítő normannok elleni szövetség létrehozása és az e területek feletti irányítás okán IX. Leó levelet írt a konstantinápolyi pátriárkának, és ebben az álkonstantini adománylevelre hivatkozva kifejtette igényét az egyház feletti főhatalomra és a világi hatalomra is. 1054-ben pápai küldöttség utazott Konstantinápolyba Humberto bíboros vezetésével, aki a két egyház liturgikus kérdéseinek egyeztetése során annyira összeveszett a pátriárkával, hogy július 16-án nyilvánosan elhelyezte a Hagia Szophia oltárán a pátriárkát és követőit kiközösítő bullát (Leó ekkor már meghalt, de új pápa még nem volt). Erre válaszul Kerullariosz Mihály pátriárka császári jelvényeket öltött, zsinatot hívott össze, és kiközösítette Humbertust és követőit.

4 A tusculumi Gergely oligarcha a vagon és kard erejével egymás után két fiát és egy unokáját helyeztette a pápai trónra. A tusculumi Alberichek összesen 13 pápával és 3 ellenpápával dicsekedhetnek.

VII. (Szent) *Gergely* pápa (1073–85) eszmeileg bebetonozta ezt a szakadást. Önmagát szentnek tekintette, amely jelzővel Damiani (Szent) Péter is illette, de ellenkező előjellel, ugyanis „szent sátán”-nak nevezte. Összehívta a római zsinatot, ahol ki mondta a pápa felsőbbségét: „*Meg akarjuk mutatni a világnak, hogy adományozhatunk és elvehetünk saját kívánságunk szerint királyságokat, hercegségeket és grófságokat, vagyis bárkinek a birtokát; mert egyedül miénk az oldás és kötés hatalma.*” Kihirdette a hamisított konstantini adománylevél pápai változatát, a *Dictatus papae*-t. Ennek főbb pontjai: 1. Egyedül a római egyházat alapította az Úr. 2. Egyedül a római pápát mondják joggal egyetemesnek. 3. Püspököket egyedül ő tehet le és helyezhet vissza... 7. Egyedül a pápa hozhat új törvényeket, alapíthat új püspökségeket vagy oszlathatja fel azokat. 8. Egyedül a pápa használhat császári jelvényeket. 9. Csak a pápa lábait kötelesek a fejedelmek megcsókolni... 11. Az egész világon csak őt illeti meg a pápa név. 12. Jogában áll császárokat letenni... 18. Ítéletét senki nem változtathatja meg, míg ő egyedül minden ítéletet megmásíthat. 19. Senki nem ítélezhet fölötte. 20. A törvényesen választott pápa szent személy (!)... 22. A római egyház még sosem tévedett, és az írás szerint (!) örökké tévedhetetlen is lesz. 23. A római pápa, ha a kánonoknak megfelelően választották, Szent Péter érdemeire való tekintettel kétségkívül szent lesz... 26. Nem katolikus, aki a római egyházzal nincs egységben.

XI. *Gergely* pápa (1370–78) az 1372-ben kiadott *In Coena Domini* c. „átokbullában” magának követelte az egész keresztény világ feletti uralmat. A bulla kiközösített és megátkozott minden eretneket és szakadárt, és azok támogatóit, akik nem engedelmeskednek a pápának vagy nem fizetik a rájuk kivetett adót. Ezt megerősítették az őt követő pápák is (utolsóként 1715-ben XI. Kelemen), sőt 1568-ban V. Pius esküvel fogadta, hogy ez a törvény örökké érvényben fog maradni.

IV. *Jenő* pápa (1431–47), aki 1431-ben boszorkányként és eretnekként máglyahalálra ítélte a később szentté avatott orleans-i szüzet, Jean d’Arcot, Ferrarába hívta a bizánci császárt, ahol ún. **unió-zsinatot** tartottak. Mivel az oszmán fenyegetés miatt Konstantinápoly két oldalról is szorongatott helyzetbe került, felmerült a nyugati és a keleti egyház egységének helyreállítása. A nyugati és a kele-

ti keresztények a Karoling-idők óta először egyeztek meg a „Filioque” kérdésében, és a görögök elfogadták a pápa primátusát. Az egységbullát, amelynek eredetije ma is megvan, és a „*Laetentur coeli*” („Örvendjenek az egek...”) szavakkal kezdődik, az 1439. július 6-án tartott ülésen latinul Cesarini bíboros, görögül pedig Besszárion nikaiai érsek olvasta fel. Az előbbi 115, az utóbbit – élükön a bizánci császárral – 33 személy írta alá.

Ám a két egyház összeforrása az alsópapság és a hívők ellenkezésén szétporladt. Konstantinápolyban elterjedt az a szólás, amely szerint inkább elviselik a szultán turbánját a város falai között, mint a római pápa tiaráját. Az egyezmény értelmében ugyan a pápa keresztes hadjáratot is indított a törökök ellen, azonban a magyar Hunyadi János vezette sereg 1444-ben vereséget szenvedett Várnánál, ahol I. Ulászló magyar király is életét vesztette. Konstantinápoly elestével (1453) pedig az egységtörékvések is hosszú időre elhaltak.

ÖSSZENŐ, AMI ÖSSZETARTOZIK

VI. *Pál* pápa (1963–78) történelmi tettet vitt véghez. Visszavonta a konstantinápolyi pátriárka kiközösítését. Az egység ideológiai alapját azonban az általa összehívott II. vatikáni zsinat teremtette meg, amelynek főbb határozatai közé tartozott az I. vatikáni zsinatnak a pápai primátusra és csatlakozhatatlanságra vonatkozó dogmájának megerősítése, sőt kibővítése. Eszerint „*a csatlakozhatatlanság megvan a római pápában, a püspöki kollégium fejében tisztsége [és nem szent élete] folytán... Döntéseiről tehát méltán mondhatjuk, hogy megmásíthatatlanok, nem szorulnak mások jóváhagyására, és nem tűrnek fellebbezést más ítélőszékhez... a hívőknek pedig egyet kell érteniük azzal a nyilatkozattal, amelyet hit és erkölcs dolgában püspökök Krisztus nevében terjeszt elő – és vallásos lelkiülettel kell ragaszkodniuk ahhoz. Ezt az akarati és értelmi engedelmességet különösképpen meg kell adni a római püspök hivatalos tanítói tisztének még akkor is, ha nem ex cathedra beszél.*”

Ekkor tehát még korai volt újraegyesítésről beszélni, hiszen ha egyedül a római katolikus „*egyház szükséges az üdvösségre...*”, [akkor] *nem üdvözülhetnek tehát azok, akik nem akarnak belépni az egyház-*

ba vagy nem akarnak megmaradni benne, noha jól tudják, hogy Isten, Jézus Krisztus által, az üdvösség szükséges intézményének alapította meg a katolikus egyházat... [és] az egyedül igaz vallás a katolikus és apostoli egyházban áll fenn, és hogy ezt az egyházat bízta meg az Úr Jézus: vigye el az igaz vallást minden emberhez... Mert Krisztus akaratából a katolikus egyház az igazság tanítója.”

Bár a keleti egyházfők kiközösítése megszűnt, azért maradtak olyan kiközösítések is, amelyek nem veszítették el hatályukat. Ilyen például IX. Pius pápa anathémája, aki miután az olasz csapatok 1870. augusztus 19-én elfoglalták Rómát, fogolynak minősítve magát a Vatikán falai mögé vonult vissza,⁵ és onnan átkozta ki rendszeresen Victor Emánuel⁶ és az egész olasz népet, mivel az olasz lakosság egyöntetűen Róma Olaszországhoz történő csatlakozása mellett szavazott. Így rájuk is érvényes, hogy „mindazoknak, akik... földterületeink provinciáinak vagy e nagyszerű város [Róma] inváziójának, bitortlásának és elfoglalásának bűnében vétkesek..., kiátkozásban és más, az egyház által kiszabott büntetésben lesz részük.” Ezt a kiátkozást nem vonták vissza, ezért az olasz választópolgárok ma is kiátkozva tudhatják magukat – legalábbis, ha komolyan veszik, hogy ez a kiátkozás egyenesen attól a pápától származik, aki 1870 februárjában az I. vatikáni zsinat *Pastor aeternus* konstitúciójában dogmává tette a római főpap elsőbbségét – ideértve a pápának a zsinat fölé való rendelkezését is –, valamint a pápa tanítói hivatalbeli tévedhetetlenségét, vagyis a pápa csatlakozhatatlanságát is. Mivel pedig ezzel a dogmával a katolikus egyház hitének alapja maga a pápa lett, így nem mellékes, hogy a katolikus egyház olasz hívei kiátkozás terhe alatt éltetik a mindenkori pápát.

ÚJ KOR HAJNALÁN

Ferenc pápa és Kirill pátriárka, az orosz ortodox egyház feje, a kommunista Kubában történelmi találkozózt tartottak, amit Hilarion metropolita így

5 A sanyarú sorsú pápáról szentképeket osztogattak világszerte, amelyek úgy ábrázolták őt, hogy egy szalmazsákban fekszik nyomorúságos tömlőcében. Ehhez képest a fényűző vatikáni palotában lakott, és gyakorta biliárdozott Antonelli bíborossal.

6 „bárhol is legyen, akár a házában, akár a szabad ég alatt..., legyen átkozott...; átkozott legyen a szája, a szíve..., legyen ellene a menny minden hatalma!” A kiátkozást egyébként két évente megismételte.

harangozott be: „Húsz éve készülődünk erre a találkozóra, a vallási vezetők nem tudnak nem találkozni.” A hírt Bartolomeosz ökumenikus pátriárka is meglegedettséggel és örömmel fogadta, amiről P. Federico Lombardi szentszéki szóvivő így számolt be: „Melegedettséggel és örömmel fogadta a hírt, hogy létrejön az ölelés a katolikus egyház és a legnépesebb ortodox egyház vezetője között.”

Az ökumenizmus kezdettől fogva elsőbbséget élvez Ferenc pápa szolgálatában, és ennek a jelentőségéről rendszeresen, különféle alkalmak során is szólt. Külön szóval illette a mártír keresztények tanúságtételét, és *vérökumenizmus*nak hívta a különféle egyházakhoz tartozó üldözött keresztények vértanúságát, akik ezt kiáltják felénk: „Egyek vagyunk! Már létezik az egység, lélekben és vérben!”

Ferenc pápa többször kifejezésre juttatta, hogy az „uniatizmus” útja, amikor keleti keresztények rítusuk megtartásával keleti katolikusokká lettek, immár meghaladott álláspont. Igaz, a keleti katolikus egyházaknak joguk van létezni, de az uniatizmus, az uniós mozgalom immár egy régi korszak szava. Többé már nem beszélhetünk így. „Egy másik utat kell találnunk!”

Ez az utóbbi annyiban biblikus kijelentés, hogy az Úr valóban egészen más utat jelöl ki a benne bízők számára. Ezért szól Krisztus hangos szóval a mennyből: „Fussatok ki belőle én népem, hogy ne legyetek részesek az ő bűneiben, és ne kapjatok az ő csapásaiból” (Jel 18,4)

Márton István

Időszerű gondolatok

EMLÉKEIM A TIZEDFIZETÉSRŐL

Katolikus keresztségben részesültem, abban az egyházban nőttem fel, annak voltam tagja 25 éves koromig. Élénken emlékezem, ahogy minden év végén a helybeli egyházközség kiküldött egy asszonyt, hogy az egyházi adót beszédje. A karácsonyi ünnepek után ezt kissé hidegzuhanynak éreztük, hiszen előtte a család kiköltekezte magát. Ennek ellenére édesanyám általában halogatás nélkül és nagy engedelmességgel adta át az összeget, amely akkor, a 60-as, 70-es években mintegy 200 Ft volt – egyszeri alkalomra elég nagy pénznek számított, de természetesen talán egyhavi tizedet sem tett ki, ha az egész évet számoljuk.

Amikor egyetemre kerültem, összeismerkedtem a bencés rend Budapesten tanuló hallgatóival. Köztük volt az azóta már országosan ismert Várszegi Asztrik (jelenleg püspök, pannonhalmi főapát), valamint Somorjai Ádám (történész, később II. János Pál pápa gyóntatója és lengyel nyelvtudása miatt személyes bizalmasa). Biblia-kört tartottak fenn a katolikus papnevelésben, Budapest belvárosában. Közéjük gyakran jártam el magam is. Egy ízben előkerült a keresztyén ember adakozásának, az egyház fenntartásának kérdése. A világ legtermészetesebb hangján adták tudtul, hogy ennek a tizeden kell alapulnia, amit a Biblia már az Ószövet-

ségben is elrendel, és maga Jézus megerősít (Mt 23,23). Mivel abban az időben, az 1970-es évek közepe táján a *Vigilia* szerkesztőségében is dolgoztam mint külsős munkatárs, sokat hallottam arról, hogy az egyházi pénzeket mire is fordítják: egyes katolikus püspökök Gellért Szállóban megrendezett név- és születésnap ünnepségeire, valamint ugyancsak egyházi előkelőségek nőkkel való törvénytelen kapcsolatainak kifizetésére. Az első esetek egyikében még az összegre is emlékszem: negyvenezer forintot emlegettek, ami az én akkori fizetésem kétéves összesítésével volt egyenlő. A második esetben is két Mercedes gépkocsi megvásárlását hozták szóba kiegyenlítő juttatásként egy magasrangú egyházi személy után, miután halálát követően két „felesége” is benyújtotta igényét.

Ezért bencés barátaimnak azt válaszoltam, ha én tizedet fizetnék, és hasonló célokra folydogálna el ez az összeg, nem az egyházat támogatnám, hanem méltatlan helyzetben lévő fiainak juttatnék keresményemből.

Erre azonban rögtön ezt válaszolták:

– Az már nem a te dolgod, hogy mire megy a tized, a fontos, hogy beadjad. Jézus Krisztus a szegény asszony adakozását dicsérte meg, aki két fillért vetett a perselybe, de nem szólt arról, hogy ennek a pénznek aztán mi

lesz az útja az egyházi ügykezelés labirintusában.

Ebben azonban mégsem tudtam felhőtlenül megnyugodni, úgyhogy bencés társaim többszöri unszolására sem kezdtem el tizedet fizetni. Azt sem tudom, hogy ők másnak, másoknak ugyanígy prédikálták-e ezt a bibliai tanítást, akár személyesen, akár a szószékéről. Tapasztalataimból arra következtettem, hogy csak néhány komolyabban érdeklődőnek tárták fel ezt a titkot, akkor engem is ezek közé az érdeklődők közé számítottak.

Amikor aztán évek múlva elkezdtem adventista Biblia-körökre járni, ott – ha nem is legelőször, de – idővel a tizedfizetés kérdése is előkerült. Emlékszem a konkrét helyre is, a Zugliget felé kaptató erdei ösvényre, amelyen föl s alá sétálva egy testvér töviről hegyire elmagyarázta nekem a tizedfizetés szabályait. Elmondta, hogy nemcsak a havi fizetés számít bele a tized alapjába, hanem minden más juttatás is, egyáltalán minden pénzösszeg, amit akár intézményektől, akár magányszemélyektől mint juttatást vagy ajándékot kapok. A hit felé egyre jobban közeledve egyik év végén feleségemmel együtt elhatároztuk, hogy hitből tizedet fogunk adni. Hogy hitünk azonban milyen gyenge volt még akkor, magunkban, de egymás előtt is kifejezve hangot adtunk annak, hogyha ez szegénységet von maga után vagy gátol havi kifizetéseinkben, akkor „természetesen” megszüntetjük a tized-

fizetést. A hit igazságai és emberi természetünk ilyen csatát vívott bennünk az 1980-as évek elején.

Elhatározásunkat azonban sohasem kellett visszavonnunk, mert Isten addig elképzelhetetlen áldásokat juttatott nekünk. Először is azt, hogy az elhatározásunk utáni januártól füzetet rendszerezítettünk, amelyben egészen pontosan vezettük havi bevételeinket és kiadásainkat. Az időtől tudatosult bennünk igazán, hogy mennyi pénz is jut a kezünkhöz, s hogyan kell azt jól beosztani. Addig csak jött a pénz és ment a pénz. Addig csak úgy éreztük, hogy mindig kevesebb jön, mint ami elmegy. Addig csak panaszkodtunk és hiányainkra hivatkoztunk. A tizedfizetéssel azonban megfordult a helyzet: láttuk, hogy milyen sok pénz is jut hozzánk, számszerűleg is tapasztalhattuk Isten gondviselését, és keresztyén emberhez méltóan gondolhattuk el, hogy mire is költsük a ránk bízott mennyiséget. A második áldás az volt, hogy ez a pénz, amelyet kaptunk, folyamatosan és titokzatos csatornákon keresztül kezdett áramlani felénk. Arra is pontosan emlékszem, hogy a második évben már szinte megduplázódott a bevéte-
lünk, és több adományt tudtunk szánni a tized mellé. Évről évre emelkedő összegekkel találtuk magunkat szemben, ezzel természetesen a felelősségünk is emelkedett, hogy azokat a tizeden felül visszatartjuk-e, vagy az Úr művére szánjuk. Volt olyan kiugró esetem is, hogy az egyik külföldi uta-

zásom során egy jelentős magyar költő 200 éve eltűntnek hitt kézírata jutott el hozzám, amelyért a Magyar Tudományos Akadémia könyvtára hatalmas összeget fizetett. Ha albréletben éltünk is, és egy fizetésből négyen, majd öten, házinéninket négy évig fekvőbetegként ápolva, a Jóisten gyakran egy összegben juttatott számunkra pénzbeli segítséget. Ezt soha nem felejthetjük el, és örökké hálásak lehetünk érte, úgyhogy a tized hitbeli elfogadását tapasztalataink kétszeresen is megerősítették.

De az országot járva újabb, a tizeddel kapcsolatos tapasztalatokra tettem szert. Ezek közül csak egyet hadd említsek, talán a legjelentősebbet.

Hagymássy Béla testvér és felesége, Iluska néni Mátészalkáról már 1984-es keresztségünk után gyakran kértek, hogy látogassak el ebbe a távoli városba előadásokat tartani. Sajnos erre csak 1995-től kezdve került sor, miután egy hosszabb kórházi tartózkodás során a Jóisten elé vittem jövőbeli evangelizációs terveimet, és Ő arra úgy felelt, hogy az addigi 30-35 helyszínt kevesebbre mérsékeljem, így Miskolc és Mátészalka komoly, alapos evangelizációját határoztam el, és minden más települést hátrébb helyeztem, s volt ahová innen kezdve nem is jutottam el. Amikor Mátészalkán elkezdtem sorozatomat, a gyülekezet kevés és idősödő tagokból állt. Máig legnagyobb örömöm, hogy új tagok csatlakoztak ezután hoz-

zájuk, a gyülekezet megerősödött, és egy ideig még a környéken is közös evangelizációs munkát fejtettünk ki.

Ebből az időből való a tizedfizetésre nézve megmaradt két emlékem.

Hagymássyéknaál laktam, néha egy hétig is, közben pedig sokat beszélgettünk. Ők említették föl, milyen lelkiismereti problémát jelentett számukra a tizedfizetés a múltban, akkor, amikor megtudták, hogy az egyházvezetőség nem megfelelően használja fel az Isten művére juttatott adományokat. Amikor bizonyítottan hírt hallottak ezekről a visszaélésekről, ők visszatartották a tizedet, nem adták be, sem havonként, sem évenként. Pontosán és lelkiismeretesen elkülönítették, semmi másra nem fordították, imádkozva várták a pillanatot, hogy mikor ad jelt Isten, hogy a tized eredeti elrendeléséhez méltó célra küldjék. Az 1975-ös válság nyitott erre kaput. Ők, mint hívő, bátor és egyenes emberek rögtön az igazság oldalára álltak, s amint lehetőség kínálkozott, illetve Isten művében a szükség világosan körvonalazódott, az addigra már tetemesre gyűlt összeget a hajdúszoboszlói gyülekezet megvásárlására ajánlották fel, amit a kisbizottság el is fogadott – így lett egy újabb településen közösségi házunk.

Később egy romániai magyar testvérünk mondta el, hogy ők is szakasztott ugyanebben a lelki helyzetben találták magukat

azután, hogy Ceaușescu megállapodást kötött az ottani adventista egyházzal, hogy a tizedeket az állam pénztárába fizessék be, cserébe majd ő visszajuttat belőle gyülekezetépítésre és -tatarozásra, valamint szekta helyett egyháznak ismeri el az ottani közösséget. Erdélyi testvérünk elmondta, hogy abban a gyülekezetben, ahova ő tartozott, egy idő után komoly lelkiismereti terhet jelentett a helybeli pénzszámolóknak és a pénztárosnak, hogy mindezek tudatában felküldjék-e a központba az összeget. Ő – testvérünk, aki ezt elmondta – azzal próbált érvelni, hogy legalább egy részt tartsanak vissza belőle, hiszen ez tudvalehetőleg nem az Úr művére jut el. Ezt azonban leszavazták, mondván, hogy nehéz és átláthatatlan helyzetet teremt, továbbá ha híre kél ennek a döntésüknek, meggyanúsítják őket talán még azzal is, hogy egyesek ellopják a pénzt. Így azután menetrendszerűen a diktátor kasszájába masíroztak be az ottani egyház adományai, több

évtizednyi tized emésztődött fel a kommunisták pártkasszájában.

A másik mátészalkai tapasztalatom már közvetlenül engem is érint. A művelődési házban elkezdett sorozatra sokan jöttek, az egyik résztvevő egy mintegy 20 kilométernyire fekvő településről. A postára menet látta meg falragaszunkat – mint később elmondta, ő már feleségével együtt görög katolikusként sokat imádkozott azért, hogy Isten Igéjét és útját megismerje. Úgy emlékszem, hogy annyira fellelkessedett mindjárt az első előadás után, hogy Hagymássyék a művelődési háztól nem messze fekvő otthonukba (ez egyben a gyülekezet is) hívták meg, és este az asztal köré leülve négyesben kezdünk el beszélgetni. Kedves vendégünk egy idő után előhozta a tizedfizetés kérdését is. Neki erről már volt ismerete akkor. Olyan készségesnek mutatkozott minden tanítás elfogadásában, de még a tized ügyében is, hogy rögtön följánlotta, nekünk juttatja majd el ezt az összeget.

Hagymássyék szemében örömszállant fel, látva ezt a tökéletes engedelmességet. Én azonban szükségesnek láttam megjegyezni akkor:

– Ne haragudjon, én ezt nem ajánlom most rögtön. Ismerje meg a Biblia teljes tanítását erről, és ha majd „teljes szívéből” megteszi, akkor meglehet. Nehogy később megbánja hirtelen elhátározását, és nemcsak anyagilag, hanem ami ennél sokkal súlyosabb, lelkileg is csalódottnak lássa önmagát. Én azt ajánlom önnek, különítse el egy folyószámlán ezt az összeget, és ha majd elérkezik az idő, akkor juttassa el a hite szerinti végcélhoz.

Ezt a tanácsot, és éppen szalásadóim előtt, az ő múltbeli tapasztalatukból táplálkozva is adtam. Ma is ezt mondanám. A tized szent dolog. Nem csak az adomány végcélja, még kevésbé annak mennyisége, hanem legfőképp a megszentelt szív teszi igazán értékessé.

Reisinger János

Nyári táboraink időpontjai

2016. 07. 03. – 2016. 07. 10.

Rehabilitációs tábor ▪ Kiszombor (Szeged mellett)

2016. 07. 10. – 2016. 07. 17.

Főiskolai tábor ▪ Nagyvisnyó (Bükk)
(a Sola Scriptura Teológiai Főiskola szervezése)

2016. 07. 24. – 2016. 07. 31.

Ifjúsági tábor ▪ Visegrád

2016. 07. 31. – 2016. 08. 07.

Biblia-ismereti tábor Reisinger Jánossal
▪ Erdély, Székelyjő falu (Kolozs megye)

2016. 08. 07. – 2016. 08. 14.

Biblia-ismereti tábor Reisinger Jánossal
▪ Nagynyárad, az alapítvány táborhelyén

2016. 08. 14. – 2016. 08. 21.

Zenei tábor ▪ Orfú (Pécs mellett)

További információk a táborokról a <http://oltalomtaborok.blogspot.hu> oldalon, illetve a hamarosan megjelentő prospektusban lesznek olvashatók.

BESZÁMOLÓ AZ ELEKI ÉLETMÓDKÖZPONT 2015-BEN VÉGZETT MUNKÁJÁRÓL

„És bejárta Jézus egész Galileát, tanítva azok zsinagógáiban, és hirdetve az Isten országának evangéliumát, és gyógyítva a nép között minden betegséget és minden erőtlenséget.” (Mt 4,23)

Az eddigi évekhez hasonlóan ismét szeretnénk benneteket tájékoztatni az elmúlt évad eseményeiről, abban bízva, hogy számotokra is bátorítást jelentenek majd a múlt évben szerzett tapasztalataink. Emellett szeretnénk azért is tenni, hogy még szélesebb körben ismertté váljon tevékenységünk.

Programjainkról

2015-ben összesen 18 betegturnust tartottunk, emellett két súlykontroll táborunk, egy konyhatechnikai képzésünk és egy hidroterápiás képzésünk is volt. A tur-

nusokon 101 nő és 44 férfi, összesen tehát 145 vendég vett részt. Ebben az évben szintén voltak külföldről érkező vendégeink is, Angliából, Ausztriából, Szerbiából és Romániából. A hozzánk forduló betegek között a szív- és érrendszeri betegségek, a mozgásszervi és az emésztőrendszeri panaszok voltak a leggyakoribbak.

Képzés Skóciában 2015. 05. 27. – 06. 03. között

2014 tavaszán, egy angliai úton ismerkedtünk meg dr. Joseph Wamugo kenyai származású or-

vossal, aki Oroszországban végezte el az orvosi egyetemet. Már első találkozásunkkor kifejezték készségüket arra feleségével, hogy szívesen közreműködnének egy angliai életmódközpont elindításában. Azt javasoltuk Josephnek, látogasson el a mi eleki központunkba, így jobban megismerhetné ennek a munkának az orvosi oldalát, intézményünk működését. Ez meg is valósult: Joseph a 2014-es év vége felé három és fél hónapot töltött nálunk. Ez minden tekintetben hasznosnak bizonyult, és még az ő ittléte alatt megtudtuk, hogy Skóciában van egy Three Angels (Három Angyal) nevű farm, amelynek tulajdonosa szívesen helyet adna egy efféle képzésnek. Elkezdtek tehát a szervezést, időpontokat egyeztetünk, a részletes programot is kidolgoztuk. 2015 májusában valósult meg ez a képzés kb. 20 tanuló részvételével, amelynek témájaként egyrészt az egészséges életmód kérdéseit, másrészt a házi gyógymódok (hidroterápia, pakolások, gyógynövények) alkalmazását jelöltük meg. A program részeként volt reggeli áhítat, melyet a résztvevők tartottak *A nagy Orvos lábnyomán* c. könyvből. Fél tíztől két előadás következett, a témák között szerepelt: a gyógyulás alapelvei, a hidroterápia, a gyógynövények, a nyolc alapelv, a táplálkozás, cukorbetegség, a szív- és érrendszeri betegségek, a rák stb. Délután háromtól a különböző hidroterápiás kezeléseket mutattuk be, ezeket ki is próbálhatták a résztvevők.

Az este hét órai alkalmon különböző életmódközpontokat ismertettünk meg. Nagyon jó tapasztalat volt számunkra az egész képzés, jó volt látni a résztvevők érdeklődését. Mint kiderült, nem túl gyakran van ilyen jellegű oktatás Angliában. Szeptemberben sikerült egy betegturnust is tartanunk, hat beteg részvételével.

Konyhatechnikai képzés

E képzésünket november 30. és december 7. között tartottuk meg, tíz érdeklődő részvételével. A reggeli áhítat után egész délelőtti főzőkör, az egészséges táplálkozással és gyógynövényekkel kapcsolatos előadások, beszélgetések, mozgásprogramok sora következett. Az előadásokon a következő témákat érintettük: nyolc alapelv, gyógyító táplálkozás, helyes ételtársítások, speciális étrendek. Nagy örömünkre szolgált, hogy néhány eleki lakos is eljárt a programokra. Az állandó munkatársaink mellett külön hálásak vagyunk Vargáné Barabás Csillának és a Bakó házaspárnak a főzőkörök vezetésért és az előadások megtartásáért.

Egészségnapok, evangelizációk

2015-ben kilenc helyszínen tartottunk egészségnapokat. Ezeket alkalmanként 30-70 vendég vett részt, akikkel egyenként foglalkoztunk egészségügyi állapotfelmérés és tanácsadás keretében. Számos evangelizációs célú könyvet sikerült ajándékoznunk (*Biblia, Jézushoz vezető út* stb.). Többen közülük a turnusainkra is jelentkeztek később. A következő településeken tartottunk ilyen rendezvényeket: Harta, Szeghalom, Dunaújváros, Kecskemét, Budapest, Bercel, Elek, Kiskunfélegyháza, Békéscsaba.

Munkatársaink 2015-ben

Az elmúlt évben az alábbi munkatársak vettek részt az életmódközpont működtetésében: Orvosi teendők: dr. Pásztor Judit, dr. Kovács Zsolt, dr. Demény János. Adminisztrációs feladatok: Kovácsné Dósa Marianna, Somogyi-Balogh Magdolna, Somogyi Lehel. Kezelések: Blaubacher Sándorné Györgyi, Balogh Edina, Madarász Ágnes, Bíró Éva,

Vereczki Anita, Dukai Angéla, Kovácsné Dósa Marianna, Somogyi-Balogh Magdolna, Putz Miklós, Anitics István, Ruck György. Konyhai teendők: Szathmári Ferencné Ilona, Bakó Gyöngyi, Csató Sándorné Terike. Pénzügyek és főzőkörök: Vargáné Barabás Csilla. Konyhai beszerzés: Varga Zsolt. Zeneterápia, házimunkák: Henczné Bajnai Gabriella. Takarítás: Gyepes Ferencné Terike. Karbantartás, egyéb műszaki feladatok: Putz Miklós. Más munkatársak, akik különböző területeken segítettek: Farkas Ernő, Balog Tibor, Barthalos Zoltánné, Bágy János, Bakó László, Tér László, Mark Meyer (USA) és még sokan mások.

Fejlesztések, anyagi kérdések

Sok apró területen tudtuk javítani a működésünket. Ezek közé tartozik fűtőrendszerünk legalizálása, így most már saját magunk oldhatjuk meg a vízellátásunkat; udvari ajtó került a kazánházunkra; kerékpártárolót készítettünk; a *Gyógyhír Magazinban* és egyéb kiadványokban hirdetéseket jelentettünk meg, orvosi eszközöket szereztünk be (EKG stb.); felújító festéseket végeztünk az épületen; az oroszfürdőt is üzembe helyeztük végre; konyhai eszközöket vásároltunk (ipari zöldségszeletelő stb.).

Terveink

A legnagyobb változás 2016-tól a tíznapos turnusokra való átállás. Emellett újabb egészségnapokat tervezünk Magyarországon és külföldön, a különböző pályázatokon való részvétel is a terveink

2016. első félévi turnusaink időpontjai:

Január 24. – február 03.

Február 14–24.

Március 20–30.

Április 10–20.

Május 01–11.

Május 29. – június 08.

Elérhetőségeink:

mobil (flottás) telefon: 06-20/400-8646;

vezetékes telefonon: 06-66/240-610;

postacím: 5742 Elek, Kossuth utca 54.;

honlap: www.elekieletmodkozpont.hu;

e-mail: elekivendeghaz@gmail.com.

között szerepel. Munkatársaink számára nagyon fontossá vált Tél utcai házunk teljes felújítása és bővítése. Nagy igény mutatkozik egy saját szakácskönyv megjelentetésére is, valamint szeretnénk részt venni a Portugáliában megrendezendő éves OCI-konferencián. A Kossuth utcai üres telken egy kísérleti kertészet elindítását, illetve több médiaszereplést és folyóirat létrehozását is fontolgatjuk.

Vendégeink visszajelzései 2015-ben

Egészségügyi szolgálatunk egyik legfontosabb, mégis legelhanyagoltabb területe korábbi betegeink állapotának utólagos követése. Ez azt jelenti, hogy folyamatosan tájékozódunk betegeink állapotáról, mennyire tudják beépíteni életmódjukba az életmódközpontban megismert és a turnuson begyakorolt egészséges alapelveket, s ennek megfelelően hogyan alakulnak az eredményeik, változik-e a

közérzetük, illetve a gondolkodásmódjuk.

Az óév (2015) végéig több mint 500 beteg vett részt 7, 9,10 vagy 12 napos turnusainkon.

A következő tapasztalat arról számol be, hogy milyen eredménye van annak, ha valaki döntést hoz a változtatás mellett, s elszánja magát arra, hogy együttműködjön velünk. Ehhez jelentős segítség, ha betegünket családja is maximálisan segíti és támogatja.

Lajos nevű betegünk II. típusú cukorbetegséggel, magas vérnyomással, jelentős elhízással és térdízületi fájdalmakkal érkezett hozzánk. Életkora 67 év, magassága kb. 172 cm magas, testsúlya pedig 105 kg volt. Több mint egy évtizede szúrta már magát inzulinnal, naponta három alkalommal, napi inzulinadagja 75 egység volt. Saját elmondása szerint a legnagyobb motiváció az életmód-változtatásra, hogy úgy érezte, képtelen már naponta szurkálni magát.

Amikor valaki hozzánk érkezik, részt vesz egy alapos orvosi meghallgatáson, ahol személyesen számolhat be minden problémájáról. Az orvos erre az időre már áttanulmányozza előzetesen kitöltött és visszaküldött egészségügyi kérdőívét, amely átfogó képet ad a beteg korábbi életvitelével kapcsolatosan, mind testi, mind lelki vonatkozásban. A beteg természetesen magával hozza az orvosi dokumentációját, vizsgálati eredményeit, zárójelentését stb. is. Ebből a három információból (egészségügyi kérdőív, orvosi papírok, személyes elbeszélgetés) az orvos felállít egy úgynevezett kezelési tervet, ami magában foglalja a változtatást.

Lajos bácsinak a cukorbetegségére felajánlottunk egy lépcsőzetesen felépített speciális diétát, ami nagyon eredményes és viszonylag hamar normalizálja a vércukorszintet, de nagy önuralom kell hozzá. Ő belekezdett ebbe a diétába, de úgy érezte, hogy ez nehéz neki, és kérte, másfajta szigorítást vezessünk be az étrendjébe. Ezért a napi ötszöri étkezés helyett itt csak kétszeri étkezést ajánlottunk a „0” koleszterintartalmú növényi étrendből, azzal a megkötéssel, hogy két étkezés között semmi más nem fogyaszthat, csak vizet és gyógyteát.

Mielőtt bárkit megijesztenénk ezzel az információval, tudni kell, hogy itt, az életmódközpontban más kezelést alkalmazunk, mint a hagyományos orvoslásban. Nem egy előre megállapított inzulinadaghoz rendeljük hozzá betegünk táplálékát, hanem a szervezet igénye szerint, az elfogyasztott szénhidrátmennyiség függvényében kapja az inzulint. Így történt

ez Lajos bácsi esetében is, tíz napon keresztül.

Ezenkívül vércukor- és vérnyomáscsökkentő gyógyteát is ivott naponta nagyobb mennyiségben, emellett vízhajtó teát.

A rendszeres testmozgás sem maradt el a programból, amit napi két alkalommal gyakorolt, és a két étkezést követően 1-1 órás irányított sétán is részt vett, valamint elsajátította a helyes légzés technikát is. A napi interaktív főzőköri alkalmakon megismerte az egészséges étkezés alapelveit, és megtanulta elkészíteni saját diétája összeállítását is. Fájós ízületeire délutánonként gőzpakolást kapott, ami néhány napon belül megkönnyítette a mozgását, így napról napra egyre hosszabb sétát tudott megtenni, és a tornán való részvétele is egyre eredményesebb volt.

A lelki támogatás fontos része a terápiának, hogy a gyógyulni kívánó meggyőződése kitartással erősödjön, és mindig tudjon isteni erőt igényelni, amikor jönnek a kísértések.

Ezek eredményeképpen Lajos bácsi a 75 egység inzulin helyett a tíz nap után 25 egységgel

hagyta el az intézetünket, fogyott 5 kg-ot, és nagy elhatározással indult neki otthonában a folytatásnak. Felesége – akire nem kis nehézség s komoly felelősség hárult – bátran állt férje mellé, minden szükségletét igyekezett kielégíteni. Főzött az újonnan tanult alapelvek szerint, mérési naplót vezetett, amelyben Lajos bácsi vércukorcsökkenéseit regisztrálta, és szinte naponta tájékoztatást adott férje eredményeiről, de a legfontosabb, hogy biztosította az imahátteret is.

Mindezek következményeként 6 hét múlva az Uzsoki utcai Kórházban diabetológus szakorvosa dokumentálta a végleges eredményt: Lajos bácsinak nincs szüksége többé inzulinra, amennyiben ezt az életmódot a továbbiakban is folytatja. Vérnyomásértékei is szépen alakultak, így orvosi felügyelet mellett vérnyomáscsökkentő gyógyszereit is felére csökkenthette.

Lajos bácsi feleségével együtt örömmel hirdeti a Gellért-fürdőben – és ahol csak tehetik –, hogyan szabadult meg a tüszúrásoktól. Nem egészen két év múlva fogása megállt, elnyerte végleges

testsúlyát, új ruhatárát kapott, és sokkal fiatalabbnak mutatkozott a koránál. Ennyi áldozathozatal megérte Lajos bácsinak, hogy nemcsak mentesült a napi tüszúrásoktól, hanem most már aktívabban játszik unokáival a kertben, és sokkal több energiája van társadalmi feladatainak ellátásához is.

Feleségével ezek után négy évig tartott főzőkört a településen, ahol laknak, és máig is lépten-nyomon elmondja gyógyulásának történetét, pl. több cukorbeteg klubban, valamint a helyi újságban is, amelynek hatására már több beteg kereste fel intézményünket.

„A családtagjaink is terjesztették ezt a gyógyulási lehetőséget, és nem tudjuk számon tartani, hogy hányan fordultak ez ügyben érdeklődéssel hozzánk” – emlékszik vissza a hálás beteg és felesége.

Lajos bácsi tehát 67 évesen meggyógyult 2. típusú cukorbetegségéből! Ez a betegsége a szívinfarktusra, a stroke-ra, a látásromlásra, a veseelégtelenségre, a végtagi amputációkra igen nagy veszélyforrást jelentett. Mindezen súlyos szövődmények bekövetkezésének a valószínűsége jelenleg cukorbetegségének gyógyulásával párhuzamosan jelentősen lecsökkent.

„Az én Atyám mindez ideig munkálkodik...” (Jn 5,17)

2015-ben is szemlélhettük a Szentlélek munkálkodását vendégeink életében és gondolkodásában. Ez adja lelkesedésünket a folytatáshoz. Természetesen öröm látni,

ahogyan sokan elindulnak a testi betegségeikből való gyógyulás útján, de az igazán felemelőek azok a megnyilvánulások, amelyek az emberekben zajló lelki változásokról tanúskodnak.

– „Hogy lehetne ehhez a közösséghez tartozni?”

– „Itt mintha valami teljesen más világba csöppentem volna. Átértékelődtek bennem dolgok.”

– „Visszatért az életkedvem.”

– „Teljesen logikussá vált számomra a Biblia.”

– „Szombatonként gyülekezetbe fogok járni.”

Sokan ilyen és ehhez hasonló gondolatokkal örvendeztettek meg minket.

Egyik vendégünk a turnus alatt a bibliai jellegű programokon kellemetlenül érezte magát. A szombati istentiszteleten szomszédjának odasúgta: „Te nem unod még?” Később meglátogattott bennünket az édesanyjával, és ezt mondta: „Ez a békesség szigete. Hiányoztatok.”

Egy külföldi adventista férfi a feleségével érkezett, de tudta, mire számíthat, ezért nagyon nehezen szánta rá magát, hogy eljöjjön. Az ételeink elfogadhatatlannak voltak számára, emiatt haza is akart menni. Nagyon szerette a húst. Mégis maradt, és végigcsinálta. Az Isten rövid időn belüli jó eredményekkel ajándékozta meg őt. Záróestünkön kifejezte elhatározását, hogy vegán lesz. Azóta otthon is szépen folytatja az ajánlott életmódot.

Egy középkorú nővendégünk felismerte, hogy egyedül ő felelős a betegségéért. Másfél napig megtört lélekkel sírt a szobájában a bűnei miatt. Végül megértette és elfogadta Isten kegyelmét.

Egy 83 éves férfi Eleken házat vásárol, csakhogy közel legyen hozzánk. „Nagyon értékelem a munkátokat. És nagyon szeretlek benneteket” – mondta. Azóta többször volt szombaton istentiszteleten is.

Egy középkorú férfi az első orvosi beszélgetés alkalmával elmondta, hogy csak két napja hagyta abba a dohányzást, elkezdte olvasni a Bibliát, az utcájukban lakó boszorkányhoz is elment, aki energiát adott neki, azóta is visel egy „cérnakarkötőt” a csuklóján. Az is kiderült, hogy betegségéért nem tartja magát hibásnak, az orvosokat annál inkább. Az előadásokon jelezte, hogy ha mindenki vegetáriánus lenne, akkor hamarosan éhen halna a világ, vagyis nem igazán ért egyet az általunk elmondottakkal. Reggelente kérdésünkre: „Hogy van?”, mindig azt felelte: „Rosszul.” „Nem jött be.” (Tehát az idejövetele hiba volt.) Nem volt foga, mert a „fogászati kezelés árát idehozta”. Rendkívüli tapasztalat volt, ami a kontrollbeszélgetés során történt. Ekkorra már kiderült, olyan betegsége van, ami emberileg gyógyíthatatlan. Miután ezt megtudta, azt válaszolta:

– Tudom, azért jöttem ide.

– Ezt hogy érted?

– Mert ti segítetek nekem, hogy közelebb kerüljek Istenhez.

– De ahhoz, hogy segíthesen, egyrészt hinnünk kell Benne, másrészt el kell hagynunk rossz szokásainkat, bűneinket. Ezt Ő segít felismernünk, ha kérjük.

Eddig a pontig meglepően elfogadó és egyetértő módon reagált. Következett a legnehezebb rész, arról beszélni, hogy hagyjon fel minden boszorkánysággal.

– A harmadik dolog pedig, hogy meg kell szüntetnünk minden kapcsolatot Isten ellenségével.

Nagy hallgatás.

– Tudod, ki Isten ellensége? – kérdeztük.

– Sátán.

– Így van. A boszorkányok pedig az ő eszközei.

Nagyon meglepődött, de miután hosszasan beszélgettünk erről bibliai ígék alapján, végül azt mondta:

– Megértettem.

A beszélgetést lezáró ima után rendkívül hálás volt. Elmondta, hogy a párja lesz a legnagyobb akadály számára mind az életmód, mind az Istenhez közeledés útján. Ezért nem tudja, hogy sikerül-e mindent betartania, mindenestre szeretne szombatonként gyülekezetbe járni.

Néhány hét múlva felhívott. Jelezte, hogy sokkal jobban van, és hálásan köszöni mindazt, ami ezen a beszélgetésen elhangzott.

„Magasztaljátok az Urat, hívjátok segítségül az ő nevét, hirdessétek a népek között az ő cselekedeteit! Énekeljétek néki, zengedeztetek néki, beszéljétek el minden ő csodatételét!” (Zsolt 105,1–5)

Az Ige mellett

**„JAJ AZOKNAK, AKIK KÍVÁNJÁK AZ ÚRNAK NAPJÁT! MIRE VALÓ NÉKTEK AZ ÚRNAK NAPJA? SÖTÉTSÉG AZ, ÉS NEM VILÁGOSSÁG.”
(Ámós 5,18)**

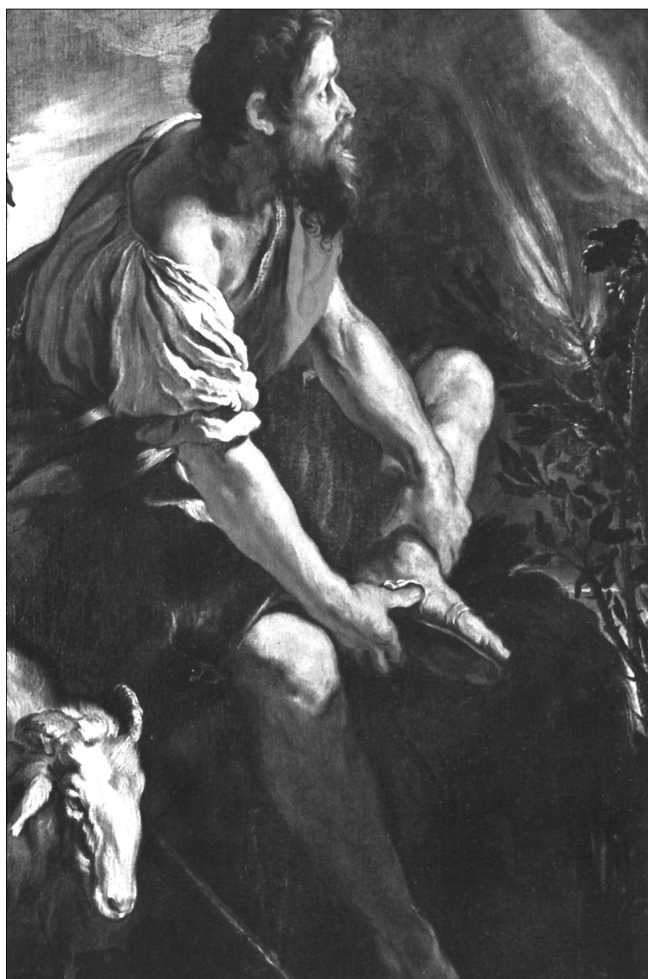
Villámcsapásként ért ez az ige a közelmúltban. Mit akar nekem, nekünk mondani? Olyan időszakban érkezett ez az üzenet, amikor a világ eseményeit szemlélve megértettem, kevés időnk van, és azt nem vesztegethetjük el. Másrészt olyan időben, amikor többször éreztem hiányát valaminek, ami nélkülözhetetlen ahhoz, hogy igaz szívvel munkálkodjak. Fájdalmas számomra a 291-es számú ének utolsó sora, mert hiányzik még belőlem az, amiről szól, hogy *„sírni tudjak mások nyomorán”*. Ezen a háttéren fáj nekem a fenti ige.

Kívánom az Úr napját? De miért?! Azért, hogy minden a helyére kerüljön, mert én már magamban elrendeztem, kinek mi lesz a helyes ítélete? Azért, mert vannak számomra elveszett emberek, akikért már nem akarok munkálkodni, s nem teszek értük semmit? Ha így gondolkodom, akkor valóban nekem szól a kérdés: *„Mire való néktek az Úrnak napja?”*

Ahogy készülök az Úrnak napjára – amilyen aggódással s ezáltal munkával mások megmentéséért –, olyan lesz számomra az Úr napja. Van, aki a saját üdvösségéért várja az Úrnak napját, s csak ezzel van elfoglalva, s van, aki a saját üdvösségét Isten kezébe letéve mások üdvösségéért munkálkodva tölti napjait. Melyik csoportba tartozom? – ez a kérdés. Mózes példája jutott eszembe, neki mások üdvössége volt az első helyen, mert így könyörgött a népért: *„Bocsásd meg bűnüket, ha pedig nem, törölj ki engem könyvedből, melyet irtál!”* Aki nem így szeret, annak sötétség lesz az Úrnak napja, és nem világosság, mert ezt hallhatja majd: *„Bizonny mondom néktek, nem ismerlek titeket.”* (Mt 25,12)

Tanulnom kell Isten szeretetét. A szeretet szót nem mondogatni kell, hanem cselekedetté, élet-szemléletté kell, hogy váljon az örök életre.

Kovács Zoltán (Nagyecséd)

Domenico Fetti: Mózes az égő csipkebokor előtt, 1614

Emlékezés Egervári Tivadarra

Egervári Tivadar (1924–2015)

A mikor az 1970-es évek végén, az 1980-as évek legelőjén az akkor újonnan felépülő zugligeti imaházba járnunk, mindannyiunkat meglepett a tágasan kialakított terem csodálatos növényvilága és az édenkerthez hasonló jellege. Igaz, az épületet a leleményes tervező, Ivánka András két télikert egybenyitásként adta be elfogadásra a XII. kerületi tanácshoz, az így kialakított belső tér annyira lenyűgöző volt, hogy akkoriban többen megjegyezték: fele részben ezért járnak ebbe a gyülekezetbe. Azt is tudhatta akkor mindenki, hogy ennek a hatalmas növénysegregletnek Egervári Tivadar és felesége, Margóka volt a gondozója,

akik hétről hétre órák sokaságát szánták a növények tisztítására, öntözésére, és ha kinőtték eredeti tartóhelyüket, átültetésükre is. Tivadar az épület felső részében lakott feleségével, aki több éve eltávozott már közülünk.

Egervári Tivadar 2015. december 18-án, életének 92. évében fejezte be földi pályafutását, temetése január 15-én volt az Óbudai temetőben, Sonnleitner Károly testvér búcsúztatta.

Gondolkodó, vívódó, önmaga hibáival küzdelmet folytató testvérünként ismerhettük meg őt, aki különösen a szombat délutáni megbeszéléseken gyakran vetette fel a hitben való győzelem, a Krisztus segítségével való küzdelem problémáit, aki egyre idősödő korában sem szégyellt kérdezni, sőt kérni is. Ő volt a legidősebb az Egervári-fiútestvérek között, az ország keleti vidékéről, Hajdúböszörményből került Budapestre. Tüneményes feleségét, a mindig szorgoskodó és a gyülekezetet emlékezetesen ízletes ételekkel kiszolgáló Margókát mindannyian szerettük és becsültük. Fiát, aki feleségével, Árvai Mártikával együtt munkásaink sorába is lépett az 1980-as évektől fogva, bár távol került a budapesti otthontól, de Pécssett és Kaposvárott folytatott munkájáért szintúgy tiszteltük.

Felesége halála után Tivadar egyedül maradt – sokszor szívszorító volt látni ezt az egyedüllétet, ahogyan egy idős férfinak kellett gondoskodnia önmagáról. Feltett

növényeit a legnagyobb gonddal ápolta szinte halála órájáig, régebben is gyakran mondogatta, hogy sokaknak milyen felüdülést és megpihenést nyújt ennek a csodálatos teremnek a látogatása. Jómagam egy időben sokszor jártam fel hozzá, hit- és életbeli tapasztalatokat cseréltünk, nagyon szerette a sárgabaracklekvárt, amelyet befőzőtáborainkról folyamatosan szállítottam neki. Bár több betegséget is magában hordozott, mindig derűs szívvel emlegette, hogy szeretné megérni a századik életét, amelytől nem is olyan messze távozott az élők sorából. A Jóisten látja minden egyes ember életének titkát, az Ő kezére nyugodtan bízhatjuk bármely testvérünk megítélését, hiszen Megváltónk együnkünkől sem sajnálta életét. Azoknak, akik számára Tivadar talán szeszélyesnek vagy kiismerhetetlennek látszott, Arany Jánosnak *Az örök zsidó* című versében leírt sorait ajánlanám: „Ködfátyolkép az emberek, / én egy arcot sem ismerek.”

Emlékét, amellyel családjával együtt egy hívő mozgalom mellé állt, szeretettel őrizzük meg, és ad erőt a továbbiakban is, miközben földi küzdelmeink egyre súlyosabb próbáihoz érkezünk. Az épület és a gyönyörű növények pedig velünk együtt gyászolják szeretett testvérünket, akitől a Jelenések könyve szmirnai gyülekezethez írott levelének buzdításával köszönünk el: „*Aki győz, annak nem árt a második halál.*” (Jel 2,11)

Reisinger János

NE FÉLJ, MERT ÉN VELED VAGYOK

Szeretem a természetet, és mivel szeretem, igyekszem szoros kapcsolatban lenni vele. Gyakran túrázom, vezetek túrákat. Ősztől tavaszig a hegyekben, nyáron a vizeken. Amikor túravezető vagyok, igyekszem úgy megválasztani az útvonalat, hogy minél több látványosság kerüljön az utunkba, hogy ez úgy nekem, mint túrázó társaimnak minél több örömet szerezzen. Sok olyan útvonalunk van, amelyekre szépségüknél fogva időnként visszatérünk. Ahhoz azonban, hogy a választék ne váljon egyhangúvá, unalmassá, alkalmanként frissíteni kell. Mielőtt egy csoporttal új útvonalra megyünk, először egyedül végigjáróm azt. Néhány éve egy ilyen úton történtek az alábbiak.

A Bécsi útról, a pilisborosjenői (az egykori Rozália) téglagyártól indultam. Az eltervezett útvonal: Köves-bérc – Pilisborosjenő – Kevély-nyereg – Nagy Kevély – Csillaghegy volt. Még egészen az út elején voltam, nem messze volt mögöttem a téglagyár. A kék színű jelzett turistaúton, a Bécsi úttal párhuzamosan haladtam, amikor a bal oldali szép ligetesben, a távolban feltűnt egy felém kö-

zeledő kutyafalka. Némi aggodalommal tekintettem a kutyák felé. Most vajon mi lesz? Mit lehet ilyenkor csinálni? – kavargtak bennem a gondolatok. Nem is voltam elhagyatott helyen. A jobb oldalam felől talán 20-30 méterre rohantak mellettem a gépkocsik a Bécsi úton. Balról pedig a kutyák egyre jobban közeledtek. Hatan, heten lehettek. Most már egyértelműen látszott, hogy megcéloztak engem. Egymás mögött, hosszú sorban rohantak felém. A falka élén egy különösen félelmetes kutya futott, amelynek szájából kivillantak hatalmas fogai. Megdermedtem a félelemtől. Már csak 10-15 m-re lehettek, mikor végső tehetetlenségemben felkiáltottam: „Uram, segíts!” És ekkor olyan dolog történt, amit – azt hiszem – soha nem felejték el. A farkavezér, az élen felém rohanó kutya, a kiáltásom utáni pillanatban két mellső lábát hosszan előre kinyújtva, kisebb porfelhőt kavarva több métert csúszott előre a poros úton, majd – mint aki elszégyellte magát – lehorgasztotta fejét, és jobbra fordulva nyugodtan, békésen elballagott abba az irányba, amerről jöttek. Az összes töb-

bi kutya követte őt. Megdöbbenve álltam, és néztem utánuk. Arra gondoltam, hogy jó lett volna látni, amit ők láttak. Talán az Úr angyala állt elébük is, mint Bálám számára elé. Közben mélységes hála járta át szívemet.

Az Úr félreérthetetlen bizonyosságát adta az igében foglaltaknak: „*Ne félj, mert én veled vagyok...*” (Ésa 41,10) Rossz rá gondolni, hogy mi történt volna az Úr közbelépése nélkül. Azóta különböző csoportokkal már többször végigjártuk ezt az akkor eltervezett és kipróbált, emlékezetessé vált útvonalat.

Valahányszor arra járok, az előbbi ige, illetve az Úr Józsuének mondott szavai jutnak eszembe: „*Csak légy igen bátor és erős... Ne félj és ne rettegj, mert veled van Istened, az Úr, mindenütt, amerre csak jársz.*” (Józs 1,7-9; új protestáns fordítás.)

Tombácz Károly

Fiatal tanár angol nyelvből oktatást vállal minden szinten, kedvező áron, Skype-on keresztül. Bevált módszer, változatos feladatokkal, beszéd- és íráskészség, nyelvtani ismeretek fejlesztésével.

Elérhetőségek: mail.kisspeter@gmail.com; 06-20/255-2808.

Elérhetőségeink: www.kurtszo.hu; e-mail: kurtszo@kurtszo.hu. További számok igényelhetők az alábbi telefonszámon: 06-30/619-5901; illetve elektronikusan, a fenti e-mail címen. A kurtszo@kurtszo.hu címen várjuk a kérdéseket és a *Tapasztalatok* rovatba szánt leveleket is.

Dénes Ferenc: Ami megmarad

És elmúlik minden, mit önző szíveddel
itt lenn megszeretted és megcsodáltál:
régi életed zilált kerete, tüskés bozótja,
csalfa reménye, fájó szerelme, ábrándos álma,
s a féktelen, ifjú tombolások...
tavaszok, nyarak, bánatos őszyk;
mind, mind elmúlnak. Sárguló lombok
zizegve hullanak lábaid elé,
megadva maguk...

Elhagy a barát és ellenség is elhagy...
az élet minden édes melege megfagy,
elszáll a nap, röppenek az évek,
elnémul ajkadon az örömeinek,
virágillattal együtt száll el
a gyermekcipős, gondtalan élet...
Ifjú álmok mézédés nedűje
s a férfikor dele, fénye, ereje,
temérdek terve, – elmúlik mind.
Ruhád kopik, az arcod ráncos lesz,
sima homlokod gondok, félelmek, könnyek,
fájdalmak ekéje szántja...
görnyed a hátad és vézna lesz a tested...
nehézzé válik durva, nagy kereszted,
s ha leroskadtál kereszted alatt,
mentő kezek éretted nem nyúlnak...
S mikor mindezek végképp elmúlnak,
közeleg a leszámolás napja.
Akkor majd úgy látod, semmid sincs:
Mit viszel magaddal?
Ha minden elmúlik, mi marad neked?

Megmarad könnyed, mit másokért sírtál.
Sóhajod, mit zokogva égbe bocsátottál
betegek, bénák kórházága mellől.
Megmaradnak az égő, hó imák,
simogató, könnytörő kezed
elfelejtett jótéteményei...
megmaradnak vigaszszavaid, lelkedben
a lángoló, szent hit,
sebkötözésed, önfeláldozásod,
alamizsnát nyújtó forró szívjószágod. –
És lelkedben az igaz szeretet!
Az marad meg, ami Krisztusban lettél.
Az marad meg, amit Krisztusért tettél.